

Az egyéni és a társas vállalkozás lehetőségei adózási és számviteli szempontból napjainkban

Témavezető: Kiss Gábor Antal
Külső konzulens: Kámán Veronika

Fábián Florentina
Alapképzés
Nappali tagozat

Pénzügy és számvitel szak
Vállalkozások pénzügyei
szakirány

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Fábián Florentina		
Képzési szint:	alapképzés		
Szak:	Pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):	Vállalkozások pénzügyei		
Neptun kód:	GT8YK3	Védés éve:	2024
Dolgozat címe:	Az egyéni és a társas vállalkozás lehetőségei adózási és számviteli szempontból napjainkban		
Egyetemi témavezető:	Kiss Gábor Antal		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Kámán Veronika		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	adózás, könyvvitel, egyéni vállalkozás, társas vállalkozás, optimális alternatíva		

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat / záródolgozatomat / diplomadolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

(Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2023. 12. 15.

Fábián Florentina s.k.
hallgató aláírása

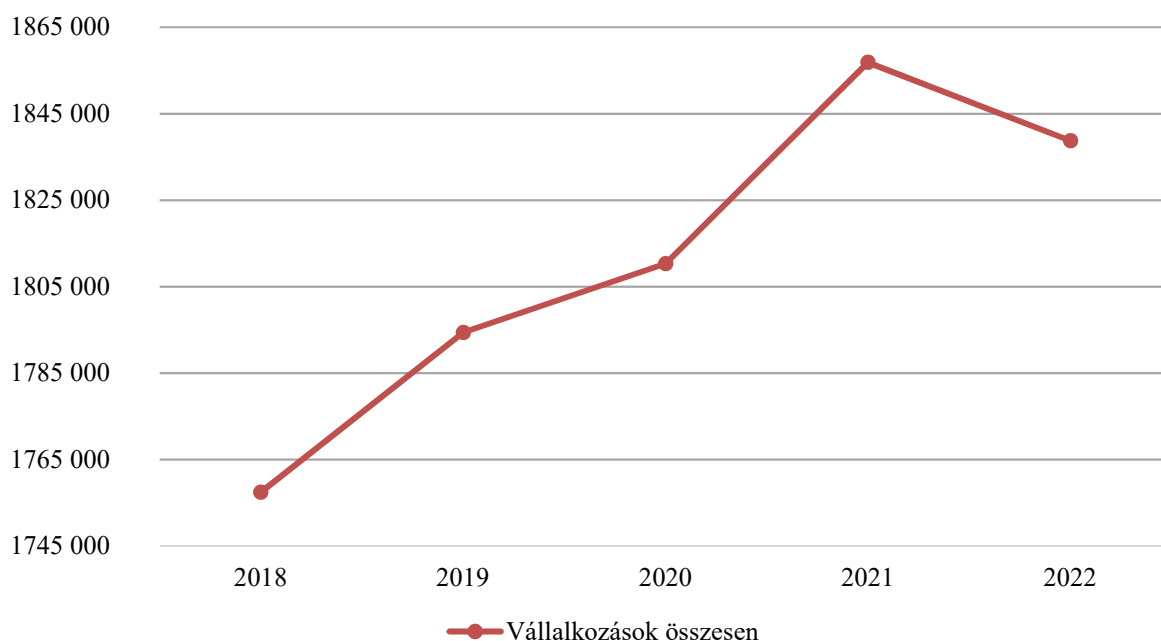
Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
1.1. Célkitűzés, vizsgált kérdések megfogalmazása.....	3
2. Adózási formák, azok lehetőségei, eltérései	4
2.1. Kisadózó vállalkozók tételes adója.....	9
2.2. Átalányadó.....	11
2.3. Vállalkozói személyi jövedelemadó – Adószámos magánszemély	13
2.4. Társasági adó	16
3. Könyvviteli módok és azok különbségei	21
3.1. Egyszeres könyvvitel.....	26
3.2. Kettős könyvvitel.....	27
3.3. Néhány főbb tevékenység számviteli sajátosságai	30
4. Az optimális alternatíva vizsgálata	32
5. Összegzés.....	40
5.1. Kérdésekre kapott válaszok értelmezése	40
5.2. Javaslatok, észrevételek.....	41
6. Felhasznált irodalom.....	42
6.1. Internetes források	42
6.2. Jogszabályok.....	43

1. Bevezetés

Hazánkban évről évre folyamatosan nő a vállalkozások száma. A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) adataiból kiderül, hogy a gazdasági társaságok száma kisebb mértékben nő, esetenként csökken, míg az egyéni vállalkozók száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

1. ábra: Vállalkozások számának alakulása 2018-2022

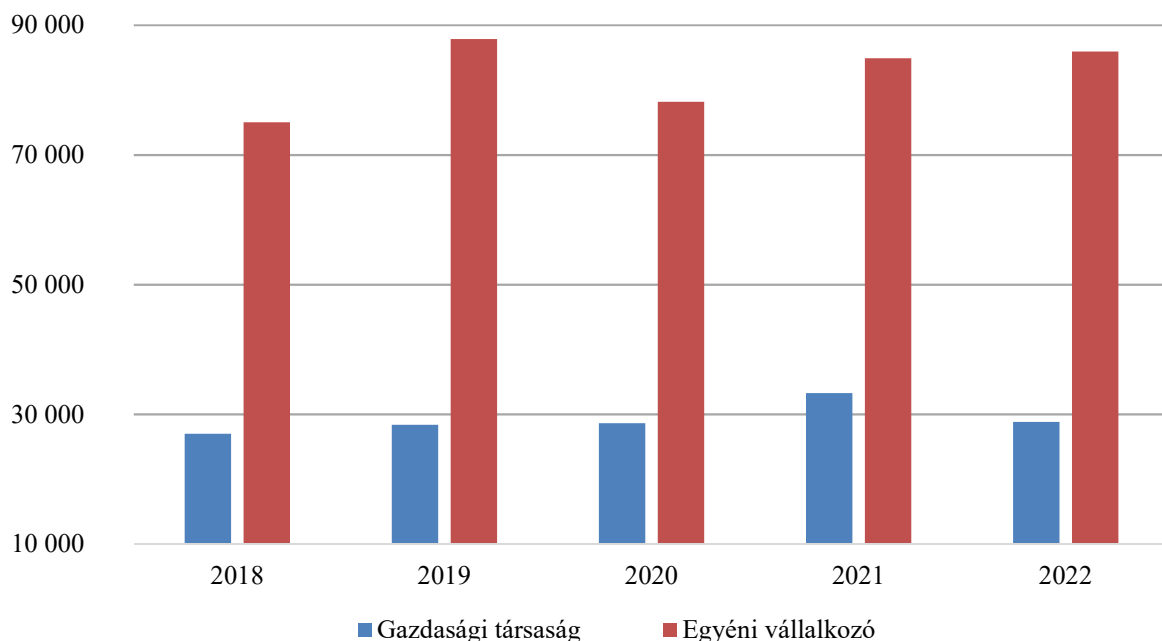
forrás: STADAT 9.1.1.2. GFO'14, saját szerkesztés

A világ legnagyobb vállalkozáskutatása, a Global Entrepreneurship Monitor (továbbiakban: GEM), megbízható adatokat szolgáltat a vállalkozói aktivitásról a felmérésben résztvevő gazdaságok számára. A globális felmérésben 2020-tól, a Budapesti Gazdasági Egyetem (továbbiakban BGE) képviseli országunkat. Az általuk 2021-ben végzett kutatás során kérdőíves adatgyűjtés zajlott a 18-64 éves felnőtt lakosság körében. (Csákné 2022:8) A kutatásban több szempont szerint is vizsgálták a vállalkozási hajlandóságot, például életkor, nem, iskolai végzettség, illetve területi megoszlásban is. A kutatásból kiderült, elsősorban az motiválja az emberek vállalkozás indítására, hogy valami meghatározót vigyenek véghez, csak másodlagos céljük a jövedelemszerzés, a megélhetés biztosítása. Ugyan még mindig vonzó a vállalkozás gondolata, belevágni már kevesebben mernek, a kedvezőtlen és egyre bonyolultabb adózási körülmények, a tapasztalat vagy tudás hiánya, és a kudarcból való félelem miatt. „A

vállalkozási aktivitást vizsgálva Magyarország a nemzetközi középmezőnyben helyezkedik el. A vállalkozói aktivitás összességében magasabb a férfiak, a 25-44 év közötti korosztály és a magasabb iskolázottsággal rendelkezők esetében. [...] Európai összehasonlításban a magyar vállalkozói aktivitás inkább magasnak tekinthető.” (Csákné 2022:9) A kutatásból továbbá levonható az a következtetés, ahogy ezt a BGE kutatói is megfogalmazták, hogy a vállalkozás oktatásnak országunkban még fejlődnie kell. Az ilyen oktatásban résztvevők előnnyel indulnak, hiszen már van ismerettségük a vállalkozók körében, jobban megbíznak saját képességeikben, tudásukban. Mindezek ellenére legkorábban az egyetemi tanulmányai során találkozhat egy diák a vállalkozások világával, pedig már korábban kellene alapismereteket szereznie. (Madzin 2023)

Hazánkban egyre elterjedtebb vállalkozási forma az egyéni vállalkozás. Ennek egyik fő oka, hogy kedvezőbb adózási feltételeket biztosít, mint a társas vállalkozás, egyszerűbb alapítani és megszüntetni is könnyebb, mint egy jogi személyiségű gazdasági társaságot. Ezt a következő, általam készített ábrán szemléletesebben is bemutatom. Látható, hogy a vizsgált évek mindegyikében több, mint duplája volt az újonnan létrejött egyéni vállalkozások száma a gazdasági társaságokénak.

2. ábra: Új bejegyzésű gazdasági szervezetek száma 2018-2022

forrás: STADAT 9.1.1.5. GFO'14, saját szerkesztés

Azért emellett a témaválasztás mellett döntöttem, mert munkámból adódóan is belelátok a vállalkozások rejtelseibe, gyakorlati oldalról is megláthatom, megtapasztalhatom azok előnyeit és hátrányait egyaránt. Sok vállalkozóval volt szerencsém találkozni mind a magánéletben, mind pedig a szakmai világban és nagyon eltérő tapasztalataim vannak ezen a téren. Van, aki teljes mértékig tisztában van vállalkozásának eredményességével, sikerességével, ahogyan azzal is mi az, ami negatív hatással lehet rá. Ellenben akadnak olyanok is, akik meglepődnek, ha a könyvelő azt mondja, hogy veszteséges a tevékenység. Úgy gondolom, hogy szükség lenne arra, hogy mindenki – aki saját vállalkozásba szeretne kezdeni – ismerje egy vállalkozás alapjait, megfelelően tájékozódjon és tájékozódhasson szakemberektől is. Erre próbálok rávilágítani szakdolgozatomban szakirodalmi és jogszabályi környezet feldolgozásával is, hogy igenis szükség van a vállalkozás indítás előtt felkeresni egy adótanácsadót, rászáni a pénzünket, mert ez a későbbiekben megtérül, ha segítségével megtaláljuk a számunkra legkedvezőbb adózási formát.

1.1. Célkitűzés, vizsgált kérdések megfogalmazása

Dolgozatom fő célja, hogy átlátható képet adjak arról, milyen adózási lehetőségek közül választhatnak a vállalkozók, melyik a legkedvezőbb számukra, illetve azzal milyen kötelezettségeik keletkeznek.

Elsősorban szeretném bemutatni a vállalkozások adózásának különböző formáit, lehetőségeit magyarországi viszonylatban, a hazai szabályozásokat figyelembe véve. Igyekszem rávilágítani a köztük lévő hasonlóságokra és különbségekre is. Többek között olyan kérdésekre keresem a választ, mint hogy miért érdemes alapítás előtt felkeresni egy számviteli szakembert, például egy könyvelőt vagy adótanácsadót és miért éri meg a későbbiek folyamán szerződést kötni vele.

Másodsorban foglalkozom azzal is, mi alapján dönthetjük el, melyik adózási forma a legkedvezőbb számunkra, miért is fontos odafigyelni, amikor kiválasztjuk adózási formánkat, továbbá mik az előnyei és az árnyoldalai az egyes alternatíváknak.

Valamint kitérek arra is, mi a különbség az egyszeres és a kettős könyvvitel között, melyiknél mire kell a leginkább odafigyelni, és röviden bemutatom melyiket lenne célszerű választania a vállalkozásoknak.

2. Adózási formák, azok lehetőségei, eltérései

Amint az a bevezetőben említett kutatásból is kiderül, még mindig sokan gondolkodnak vállalkozás indításában. A jövedelemszerzés mellett, fontos szerepet játszik ennek véghezvitelében a szabadságvágy is, az, hogy saját kezükbe vehessék a sorsukat, saját maguk főnökei lehessenek. Több kérdés is felmerül vállalkozóvá válás előtt. Az első és legfontosabb, hogy eldöntsük, egyedül, vagy társsal tervezünk-e vállalkozni. Annak, aki nem rendelkezik megfelelő tapasztalattal, indulásként ajánlatosabb egyéni vállalkozással kezdeni, hiszen fel kell mérni a piaci környezetet és a célközönséget is, piackutatást kell végezni, mennyire fogékonyak arra, amit mi nyújtunk, mennyire jövedelmezőek a terveink, fel kell mérnünk, milyen befektetést igényel a vállalkozásunk elindítása. Az egyéni vállalkozás kisebb kockázatot jelent, mintha egyből társas vállalkozásba kezdenénk. A cégalapítás jóval összetettebb, költségesebb folyamat, gondolnunk kell a fenntartásra, az adminisztrációs költségekre, így ez jóval magasabb elköteleződést is jelent. Mindezek ellenére, ha már kész tervünk van a vállalkozásra, pénzügyileg is átgondoltuk, akár számításokat is végeztünk, természetesen belekezdhetünk a saját cég alapításába is.

Induláskor meg kell határoznunk a már említett célközönséget, azokat, akik számára szeretnénk értékesíteni termékünket, akiknek az általunk nyújtott szolgáltatást szánjuk. Fel kell mérnünk a versenytársakat, illetve az általuk felállított, bevált trendeket, lehetőségeket is. Végül át kell gondolnunk az anyagi kérdéseket. Nem csak azt, hogy vajon mennyit kérhetünk el az általunk értékesített termékért, szolgáltatásért, mennyit lesznek hajlandóak fizetni a vevők értük, hanem azt is, hogy nekünk lényegében ez mennyibe is fog kerülni, milyen költségekkel kell számolnunk. A vállalkozás indítás, egy olyan befektetés, ahol kétséges a kimenetel, nem tudhatjuk előre, vajon sikeres, eredményes lesz-e a vállalkozás, vagy negatív eredményt, veszteséget produkál. Az elindulást finanszírozhatjuk saját tőkével, esetleg pályázhatunk, hitelt vehetünk fel, majd a realizált bevételből törlesztjük azt, azután, hogy rendeztük egyéb költségeinket is, mint például a járulékok vagy a szállítók kifizetése. A sikeresség érdekében ajánlott egy pénzügyi tervet készítenünk, amiben megtervezzük mennyi terméket, vagy szolgáltatást tudnánk értékesíteni egy hónap alatt, azaz hogyan alakulna az átlag havi bevétel. Át kell gondolnunk azt is, mekkora erőforrást igényel a szállítóknak fizetett összeg – legyen az árubeszerzés, bérleti díj vagy akár a könyvelő díja – a különböző adók, járulékok, oktatási vagy akár közüzemi költségek. (Hoffmanné 2022:5) Továbbá javasolt átgondolni a várható munkaerő szükségletünket, nemcsak létszám, hanem képzettség szempontjából is. Mindenképp meg kell vizsgálnunk a munkaerő piaci kínálatot, például, ha hiányszakmába tartozna a

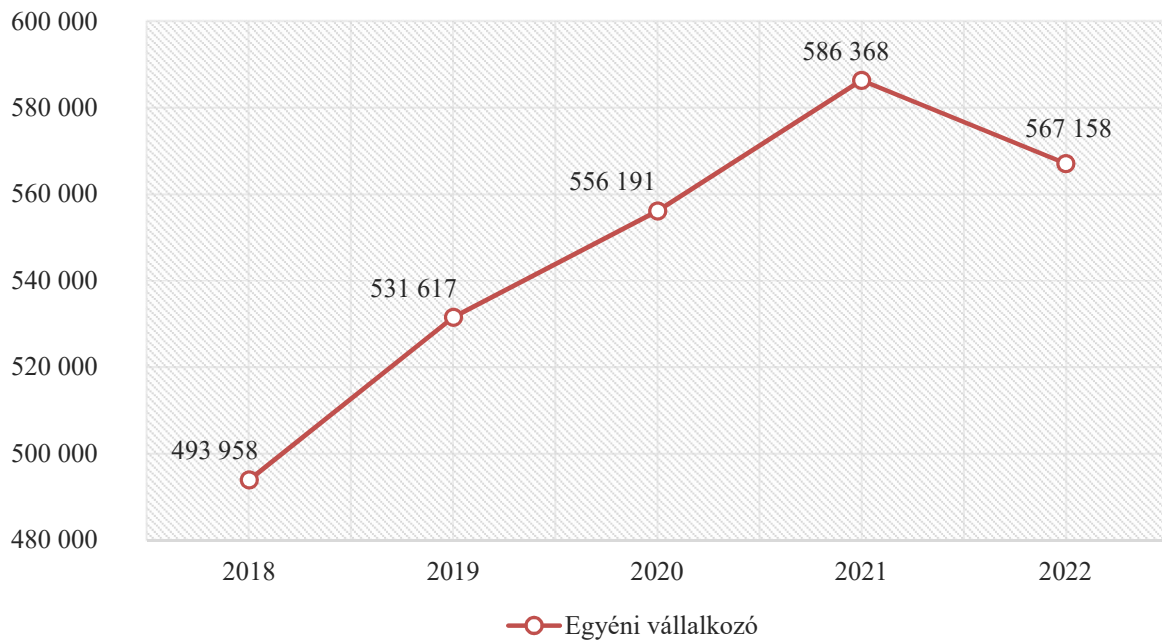
vállalkozásunk, nagy valószínűséggel magasabb költségekkel kell számolnunk a megfelelő dolgozó megtalálásának érdekében. Ehhez kapcsolódóan gondolnunk kell arra is, hogy az általunk gyakorolni kívánt tevékenység engedélyhez kötött-e. „*Bizonyos tevékenységek csak meghatározott képzettség, képesítés birtokában gyakorolhatók, vagy egyes tevékenységek végzése engedélyhez kötött.*” (Radics 2020:2) Abban az esetben, ha mi magunk nem rendelkezünk a szükséges képesítéssel, kell foglalkoztatnunk egy olyan alkalmazottat, aki azonban igen, vagyis akivel ez a probléma kiküszöbölhető.

Vállalkozási forma szempontjából választhatjuk az egyéni- és a társas vállalkozás indítását. Az egyéni vállalkozás jelentős előnyökkel bír a társaság alapítással szemben, például nem szükséges garantált induló tőke, kis összeggel is indítható. Két, szerintem fontosabb előnyt emelnék ki először. Az első, hogy az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltethető, azaz, ha nincs bevétel, akkor adókötelezettség sem keletkezik. Általában előre tudható a következő hónap megrendelése, termék szükséglete, vagyis előre kalkulálhatunk azzal, hogy esetleg szüneteltessük a vállalkozást, ha úgy látjuk, nem várható bevétel. A második lényeges előny pedig, hogy év végi záraskor nem kell beszámolót készíteni, vagyis a gazdasági tevékenység adatai nem nyilvánosak, csupán alapadatai kérdezhetők le az Egyéni Vállalkozók Nyilvántartásából. Ezek mellett fontos az is, hogy az egyéni vállalkozás a legolcsóbban és leggyorsabban alapítható vállalkozási forma. Webes Ügysegéden keresztül indítható el és a nyilvántartásba vételt követően már számlázni is lehet. Mérvadó továbbá a lehetőség, miszerint néhány lépésben, bejelentéssel könnyen meg is szüntethető, ha már nem szeretnénk vagy rajtunk kívülálló okok miatt nem tudjuk folytatni a tevékenységet. Egy gazdasági társaság esetében rengeteg adminisztrációval jár a végelszámolás vagy a felszámolási eljárás, tehát hosszadalmas folyamat a megszűnés. Egyéni vállalkozás esetében ezt ugyancsak a Webes Ügysegéden keresztül, egy erre a célra rendszeresített űrlapon tudjuk bejelenteni. Legnagyobb hátránya a társas vállalkozással szemben, hogy az egyéni vállalkozó, vállalkozói tevékenységéből származó kötelezettségeiért teljes vagyoniával felel. A következő fejezetekben bemutatom az egyes adózási formákat, milyen alternatívák közül van mód választani. Először az egyéni vállalkozó-kra vonatkozó adózási lehetőségeket, majd a társas vállalkozásra érvényes társasági- és kisvállalati adókat ismertetem.

Kiindulópontként egy saját szerkesztésű ábrán mutatom be, hogyan változott az egyéni vállalkozások száma az elmúlt években. 2022. szeptember 1-jétől hatályba lépett a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény, vagyis az úgynevezett új KATA törvény. Ennek következménye jól kivehető az ábrán is, hiszen ennek is köszönhető a 2022-ben való nagymértékű esés, a korábbi évek növekvő tendenciájához képest. A jogszabály

változása miatt vállalkozások szűntek meg, de a szerencsésebbeknek lehetősége volt más adózási formába áttérni vagy beletartoztak az új szabályozás kereteibe, amellett, hogy egyéni vállalkozók maradhattak.

3. ábra: Egyéni vállalkozók számának alakulása 2018-2022

forrás: STADAT 9.1.1.2. GFO'14, saját szerkesztés

Magyarországon, egyéni vállalkozó az a 18. életévét betöltő természetes személy lehet, aki rendszeresen, üzletszerűen végez gazdasági tevékenységet bevétel- és vagyonszerzés céljából. A törvény értelmében nem lehet egyéni vállalkozó a kiskorú személy, az, aki gondnokság alatt áll, az, akit jogerősen szabadságvesztésre ítélték, illetve az, aki egyéni cég vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. (2009. évi CXV.tv. 3. § (2) bekezdés) Egy személy azonos időben egy egyéni vállalkozói jogviszonyban állhat. Országunkban általános szabály, hogy mindenkinek meg kell fizetnie valamilyen formában minimum a minimálbér szerinti adót és járulékot. Ezt azt jelenti, hogy a kezdő vállalkozónak is döntenie kell főállású vagy másodállású lesz-e, hiszen különbség van a két eshetőség költségvonzata között. Főállású vállalkozóként, önfoglalkoztatók leszünk, tehát saját magunk után fizetjük meg legalább a minimálbér szerinti adót és járulékot, míg másodállású vállalkozóként egyes esetekben mentesülünk ezen kötelezettség alól. Ezért indulás előtt legfontosabb kérdés még az adózási forma megválasztása.

Egyéni vállalkozóként az alábbiak szerint adózhatunk: Kisadózó vállalkozók tételes adója, Átalányadó vagy Vállalkozói személyi jövedelemadó. Mindegyiknél más-más szempontokat kell figyelembe venni. Ilyen például a bevételi korlát, az adómentes jövedelem keret vagy például a vevők köre is. A vállalkozónak mérlegelnie kell, ha nincs kizáró ok és maga választhat, hogy melyik lenne számára a legideálisabb megoldás. A döntés hatással lesz a vállalkozás eredményére és működésére is, ezért is jól meg kell gondolni melyiket válasszuk.

Az egyéni vállalkozás és a gazdasági társaság között egy úgynevezett átmenetet képez az egyéni cég. Ez nem más, mint az egyéni vállalkozó nyilvántartásban szereplő természetes személy által alapított, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany, melynek létrejöttéhez cégbejegyzés szükséges. Egyéni cég alapításakor, annak cégbejegyzésével egyidejűleg, az egyéni vállalkozás megszűnik, azonban más, cégekhez hasonló előnyökhöz lehet jutni általa. Egyik ilyen például, hogy könnyebb az átalakulás más gazdasági társasággá, illetve az is, hogy annak ellenére, hogy nem rendelkezik jogi személyiséggel, jogokat szerezhethet. Fontos kiemelni, hogy ebben az esetben nem átalakulásról, hanem új cég alapításáról van szó. Ez azért lényeges különbség, mert ez azt jelenti, hogy a cégnek nincs jogelődje, vagyis nincs jogutódlás sem. Ebből pedig az következik, hogy az egyéni cég nem felel az egyéni vállalkozó kötelezettségeiért és annak jogosultságai sem illetik meg. Sokkal inkább hasonlítható a gazdasági társaságokhoz, hiszen telephelyeket használhat, kijelölhet könyvvizsgálót és cégvezetőt is kinevezhet. Lehetőség van szövetkezetté vagy bármilyen gazdasági társasággá átalakulni, ilyen esetben már jogutódlás következik be, azaz jogai és kötelezettségei is átszállnak az új társaságra. (2009. évi CXV. törvény II. fejezet)

A gazdasági társaságok közös szabályaira a Polgári Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.) XV. fejezete vonatkozik. Gazdasági társaságot üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával lehet létrehozni. Ezek jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, melynek nyereségéből a tagok mindegyike részesedik és a veszteség terhét is együtt viselik. Amennyiben nyereséget realizálnak, azt a vagyoni hozzájárulás arányában osztják meg a tagok között, illetőleg a veszteséget is ilyen arányban kell viselniük. *„Semmis a létesítő okirat azon rendelkezése, amely valamely tagot a nyereségből vagy a veszteség viseléséből teljesen kizár.”* (Ptk. 3:88. § (2) bekezdés) Tagjaira vonatkozó egyéb rendelkezéseket a Ptk. 3:90. §-a tartalmazza. Alapítása létesítő okirat, azaz társasági szerződés vagy alapító okirat aláírásával keletkezik, ennek kötelező alaki és tartalmi szabályait a Ptk. idevonatkozó részei határozzák meg. Gazdasági társaság alapítható betéti társaság (továbbiakban: bt.) közkereseti társaság (továbbiakban: kkt.), korlátolt felelősségű társaság (továbbiakban: kft.) vagy részvénytársaság (továbbiakban: rt.) formájában. Minden felsorolt

forma esetében vannak szabályok, amik által megkülönböztethetjük őket. Különböznek az alaptőke minimum értékében, a tulajdonosok minimum számában, de főként a tagok felelősségének mértékében.

1. táblázat: Gazdasági társasági formák szabályainak különbségei

Szemponatok	Bt.	Kkt.	Kft.	Rt.
Min. alapító tőke	nincs meghatározva	nincs meghatározva	min. 3 millió Ft	zrt.: min. 5 millió Ft nyrt.: min. 20 millió Ft
Tulajdonosok száma	legalább 1 beltag és 1 kültag	több tagból áll	1 vagy több tag	korlátlan
Tagok felelőssége	beltag: korlátlan és egyetemleges, kültag: korlátozott	korlátlan és egyetemleges	ügyvezető és vezető beosztású alkalmazottak: korlátlan (feltételekhez kötött), nem ügyvezető tagok és alkalmazottak: korlátozott	ügyvezető és vezető beosztású alkalmazottak: korlátlan, tagok: részvényük névértékéig terjedően
Alapító okirat	Társasági szerződés	Társasági szerződés	Társasági szerződés	Alapító okirat, alapszabály
Legfőbb szerve	Tagok gyűlése	Tagok gyűlése	Taggyűlés	Közgyűlés
Nyereség/veszteség felosztása	vagyoni hozzájárulás arányában	vagyoni hozzájárulás arányában	elért eredmény felosztásának alapja a bevitt-, jegyzett tőke	részvény tulajdonjogok arányában történő nyereség felosztás osztalék fizetéssel

forrás: Ptk. alapján, saját szerkesztés

A bt. és a kkt. sokban hasonlítanak, azonban egyik eltérés köztük, hogy a betéti társaság esetében megkülönböztetünk beltágot és kültágot. A beltág köteles helytállni a társaság vagyona által nem fedezett költségeikért, míg ezzel szemben a kültág nem tartozik felelősséggel a társasági kötelezettségeikért. Ezekből kifolyólag betéti társaság minimum két taggal alapítható. Ilyesfajta kikötés nincs a kft. alapítás esetében, akár egyszemélyes kft. is létrehozható. A kft. tagjának kötelezettsége az előre meghatározott összegű törzsbetét szolgáltatása, a társaság kötelezettségeiért nem köteles helytállni. Eltérést tapasztalhatunk még a legfőbb szerv tekintetében. Bt. és kkt. esetén a legfőbb szerv a tagok gyűlése, ahol a legfontosabb társasági döntéseket kell meghozniuk, a napi szintű működésért az ügyvezető a felelős. A kft. legfőbb szerve a taggyűlés, amit legalább évente egyszer, a beszámoló elfogadásának megvitatására össze kell hívni, ekkor a beszámoló elfogadásán kívül a lényeges kérdések is megvitatásra kerülnek. Az rt. legfőbb szerve pedig a közgyűlés, melyet az ügyvezetésnek kell összehívnia szükség szerint, de szintén legalább évente. (Radics 2020:40-51)

A gazdasági társaságokra és az egyéni cégre is általánosan a társasági adó szabályozása vonatkozik. Az év végi beszámolóban kimutatott adózás előtti eredményből indul az adó alapjának kiszámítása, melyet a TAO. tv. által előírt korrekciós tételekkel kell módosítani, így kapjuk meg az adóalapot. Adófizetési kötelezettséget csakis a pozitív adóalap után állapíthatunk meg, abban az esetben, ha ez az összeg negatív, a minimum adóalap szerint kell számolnunk.

2.1. Kisadózó vállalkozók tételes adója

A legkedveltebb adózási mód vállalkozóknak a Kisadózó vállalkozók tételes adója rövidített nevén KATA. Meghatározott mikrovállalkozások számára választható 2013. január 1-től, ellenben azok körét, akik e szerint adózhatnak jelentősen csökkentette a már említett, 2022. szeptember 1-től hatályos új KATA törvény. Már a törvény címe is nyomatékosítja, hogy míg a régi jogszabályt kisadózó vállalkozásoknak, az újat már kisadózó vállalkozóknak szánják. Eszerint a régi kátát még választhatták ügyvédi irodák, egyéni cégek, közkereseti társaságok és betéti társaságok is, az új KATA szerint azonban már csak egyéni vállalkozók adózhatnak. (Szabó 2022:152)

Amennyiben az egyéni vállalkozó főállásban végzi a tevékenységét, abból rendszeres bevétele van, legegyszerűbb adózási mód, amit választhat, a KATA szerinti adózás, amennyiben a feltételeknek megfelel. Ez az egyetlen olyan adónem, amelyben havi 50 ezer forintból rendezhetőek a jövedelemadók, a bevétel többi része pedig megmarad a

vállalkozónak. Mivel az új KATA szabály megjelenésével, 2022. augusztus 31. napjával hatályon kívül helyezték a régi KATA törvényt, így arról már nem szeretnék hosszasan szót ejteni, ennek ellenére az új KATA törvényt részletesebben is bemutatom, kitérve az újdonságokra, változásokra.

Legfontosabb az új szabályozása szerint, hogy csak főállású, egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő egyéni vállalkozók választhatják, akik kizárólag magánszemélytől szerezhetnek bevételt. A jelenleg hatályos jogszabály már nem tartalmazza a 3 milliós - egy kifizetőtől származó bevételre vonatkozó - korlátot, ellenben, ha társas vállalkozástól származik a bevétel, az adóalanyiság a bevétel megszerzését megelőző naptól megszűnik. (Szabó 2023:157) Bármilyen tevékenységre választható a kisadózók tételes adója, egyet kivéve, mely az ÖVTJ13 szerinti 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése besorolású tevékenység, ha ebből az adóalanyiság választásának évében bevétel keletkezett. (99. NAV információs füzet 2023:3) Fontos kiemelni még azt is, hogy arra az évre, amikor a KATA-alanyiság megszűnik, illetve az azt követő 12 hónapra, nem választható újra. Megszűnés esetén a KATA bevallás 30 napon belül elkészítendő, alapesetben ennek határideje adóévet követő év február 25-e.

A következőkben az adózásra szeretnék kitérni. A kisadózó vállalkozók tételes adója havi 50 000 forint minden megkezdett naptári hónapra, az összeg nem arányosítható. Ezzel a vállalkozó mentesül mind a vállalkozói-, mind pedig az önmaga után fizetendő személyi jövedelem adó megfizetése alól, ezenfelül szociális hozzájárulási adó és társadalombiztosítási járulék kötelezettsége sem keletkezik. Amennyiben szükséges az egyéni vállalkozó is foglalkoztathat alkalmazottat, a magánszemélyeknek juttatott jövedelmek után teljesítendő adó- és járulékfizetési, valamint bevallási kötelezettségek alól természetesen nem mentesül. A korábbi jogszabály lehetővé tette a havi 75 000 forint tételes adót magasabb tb ellátások érdekében, valamint 25 000 forint tételes adót fizettek a mellékfoglalkozású kisadózók, ezek a lehetőségek 2022. augusztus 31. napjával megszűntek. Kedvező adófizetés mellett, egyetlen hátránya van ennek az adózási formának, hogy betegség, azaz táppénz esetén a pénzügyi ellátások alapja 2023-ban csak 108 000 forint.

Az új éves mentes bevételi keret 18 millió forint, ez havi 1,5 millió forint bevételt jelent, abban az esetben, ha a vállalkozó a naptári év minden hónapjában aktív volt, vagyis minden hónapra megfizette a tételes adót. Arra továbbra is érdemes azonban odafigyelni, hogy habár a bevételi keret jelentősen emelkedett, az alanyi adómentesség éves határa 12 millió forint maradt. A 18 millió forint értékű bevételi értékhatár átlépése esetén a vállalkozó 40 százalékos különadó megfizetésére kötelezett a tételes adófizetéssel érintett hónapok és a 1,5 millió forint

szorzatát meghaladó összeg után, ennek bevallási és befizetési határideje az adóévet követő év február 25-e, megszűnés esetén az azt követő 30 napon belül. (99. NAV információs füzet 2023:8) Kisadózó jövedelmének az utolsó, megszerzett bevételekről tett bevallásában feltüntetett összeg 60 százaléka tekintendő. Egy katás vállalkozó könyvelése nagyon egyszerű, csupán folyamatosan, időrendben bevételi nyilvántartást kell vezetnie. Ennek kötelező elemei a bizonylat sorszáma, a bevétel összege és annak megszerzésének időpontja. Ebből következik, hogy készpénzes fizetés esetén elegendő, ha a vállalkozó a kiállított bizonylatait időrendi sorrendben megőrzi, ugyanakkor átutalásos fizetési módot alkalmazó vállalkozó esetében kötelező a bevételi nyilvántartás vezetése, melyben feltüntetésre kell kerülnön a jóváírás dátuma is. A bizonylatokat, beleértve a rontottakat is, és a nyilvántartást a kiállítást követő 5. év végéig meg kell őriznie a vállalkozónak.

2.2. Átalányadó

Az átalányadó lényegesen eltér a kisadózók tételes adójától. Alapvető különbség, hogy választásának nem feltétele, az adóalany egyéni vállalkozói nyilvántartásban történő szereplése, ami azt jelenti, hogy például egyéni ügyvédek is alkalmazhatják, illetve nem kizárólag főállásban végezhető, mellékállásban, egyetem és nyugdíj mellett is. Lehetőség van kataról áttérni, illetve vállalkozói személyi jövedelemadóból (továbbiakban: vszja) átlépni átalányadózásba. Alapesetben következő adóévtől választható, személyi jövedelemadó-bevallás (továbbiakban: szja) beküldésekor, egy abban megtalálható nyilatkozattal, mely az azt követő a teljes adóévre, valamint visszavonásig érvényes. Szja bevallásban történő választás hiánya esetén a vállalkozó automatikusan a vszja hatálya alá kerül, amit csak következő adóévtől módosíthat. Megszűnés, megszüntetés esetén legalább 12 hónapnak el kell telnie ahhoz, hogy újra választható legyen ez az adózási forma. Az átalányadózás bevételi értékhatára a hatályos jogszabály szerinti éves minimálbér tízszerese, azaz 2023-ban 27 millió 840 ezer forint. Kivételt képez ez alól a kiskereskedelmi tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, számára az éves minimálbér ötvenszerese a keret, ami 2023-ban 139 millió 200 ezer forint. Természetesen évközi alakulás, szünetelés, megszűnés vagy másik adónem alá történő bejelentkezés esetén arányosítani szükséges ezeket a keretösszegeket.

Az átalányban megállapított jövedelem alapja a kedvezmények nélküli vállalkozói bevétel, melyből az egyes tevékenységek szerint meghatározott költséghányad levonásra kerül. *„Nem szükséges a költségekkel tételesen elszámolni, az adóalapot a bevételekből kiindulva azok meghatározott hányadában állapítjuk meg.”* (Lepsényi 2022:8) Ezen költséghányad

alkalmazásánál nem a bejelentett tevékenység, hanem az az irányadó, amelyből a bevétel származott, ez a kiállított bizonylat alapján állapítható meg. Megkülönböztetünk 40-60, 80-20 és 90-10 százalékos kategóriákat. Egy átalányadózó egyéni vállalkozó főszabály szerint 40 százalékos költséghányadot kell, hogy alkalmazzon jövedelme kiszámításakor. A 80 százalékos költségátalány csakis a Szja törvény 53. § „(2) bekezdésben, vagy kizárólag a (2) bekezdésben meghatározott és a c) pont szerinti tevékenységből” (Szja tv. 53. § b) bekezdés) származó bevétel esetén alkalmazható. Abban az esetben, ha a kisvállalkozó egész éves bevételét „kizárólag a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet alapján kiskereskedelmi tevékenységből” (Szja tv. 53. § c) bekezdés) realizálja 90 százalékos költségátalány levonására jogosult. Minden költségkategória kizárólagosságot követel, ami azt jelenti, ha egy vállalkozó 80 százalékos költségátalányt alkalmaz, de a jogszabályban felsoroltakon kívül más tevékenységet is folytat, akkor a 40 százalékos hányadot kell alkalmaznia. Ugyanez vonatkozik a 90 százalékos levonást alkalmazók körére is, ha egyéb tevékenységet is folytatnak a kiskereskedelem mellett, az annak megfelelő költségkategóriát kötelesek alkalmazni teljes, éves bevételükre.

Az átalányadózást választó egyéni vállalkozó jövedelmét havonta állapítja meg, mely mindaddig adómentes, míg meg nem haladja a tevékenységéhez kapcsolódó éves minimálbér felét, azaz 2023-ban minimálbér esetén az 1 392 000 forintot, garantált bérminimum esetén pedig az 1 778 400 forintot. Ennek értelmében nem kell személyi jövedelemadót fizetni:

- 40 százalékos költséghányad esetén 2 320 ezer forint,
- 80 százalékos költséghányad esetén 6 960 ezer forint,
- 90 százalékos költséghányad esetén 13 920 ezer forint bevételig.

A vállalkozó, akinek főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséghez vagy középfokú szakképzettséghez kötött, garantált bérminimum szerint adózik. Ha a vállalkozó év közben tér át ezen adózási módra, nem szükséges arányosítani az adómentes jövedelem összegét, a teljes évre vonatkozó kerettel számolhat. A főfoglalkozású egyéni vállalkozóra az úgynevezett minimum járulékfizetési szabályok vonatkoznak (Lepsényi 2022:20), vagyis a 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot (továbbiakban: tb járulék) havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum után, a 13 százalék szociális hozzájárulási adót (továbbiakban: szocho) pedig a minimálbér/garantált bérminimum 112,5 százaléka után köteles megfizetni. (100. NAV információs füzet 2023:6) Abban az esetben, ha a havi bevételből számított jövedelem meghaladja a tevékenység szerinti mentes határt, a vállalkozót összesen 46,5 százalék adókötelezettség terheli. A járulék alapja az említett bevételi határt meghaladó összeg lesz, melynek a 18,5 százalék tb járulék és a 13 százalék szocho mellett 15 százalék szja

előleg vonzata is keletkezik, amit negyedévente, negyedévet követő hó 12-éig kell bevallani és megfizetni.

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó mindössze bevételi nyilvántartást vezet. Az adózásra való jogosultság megszűnése esetén, az adóév elejéig visszamenőlegesen, a teljes adóévre a vszja szabályai szerint adózik. Az adóévre vonatkozó részletes bevételi és költségnyilvántartást, valamint a pénztárcönyv vezetését mielőbb meg kell kezdje, mely nyilvántartásba az átalányadózás időszaka alatt keletkezett költségeket egy összegben fel kell tüntetnie. (100. NAV információs füzet 2023:5)

Az előbbieken részletezetteket figyelembe véve, az átalányadózás azoknak a legkedvezőbb, akiknek alacsonyak a költségeik, vagy egyáltalán nincsenek. Mellékállásban is végezhető és a költség számlák gyűjtésével sem kell foglalkozni, ami szintén megkönnyíti a vállalkozás működését. Jó választás lehet továbbá az adómentes jövedelemkorlát miatt és a növekvő, minimálbérhez kötött bevételi határ miatt is. (Lepsényi 2022:11)

2.3. Vállalkozói személyi jövedelemadó – Adószámos magánszemély

Az szja törvény 49/A § (1) bekezdésének rendelkezései szerint az egyéni vállalkozó induláskor kétféle adózási módból választhat. Az átalányadózás mellett a vállalkozói személyi jövedelemadó a másik lehetőség, illetve alapszabály szerint, ha nem választ vagy nem választhat másik adózási módot, a vszja hatálya alá fog tartozni. (Szja tv. 49 § (1) bekezdés) A vállalkozói szja a köti legkevésbé a vállalkozót, akár bevétel, tevékenység, vagy alkalmazottak szempontjából, azonban költségelszámolásra, pénztárcönyv vagy naplófőkönyv vezetésére kötelezi. Nincs sem bevételi, sem pedig tevékenységi korlát, bármilyen tevékenység végezhető, valamint korlátlan alkalmazott foglalkoztatható, értelemszerűen a bevételt figyelembe véve. (Szabó 2022:74) Nagy különbség azonban az átalányadóval szemben, hogy ebben az esetben csak a ténylegesen felmerült, számlával igazolható költségek számolhatók el.

A vszja esetén két csoportra oszlik meg az adózás. Egyrészt adózni kell a vállalkozás eredménye, jövedelme után, továbbá önfoglalkoztatóként is. A bevételek és a költségek megállapítása után figyelembe kell venni a korrekciós tételeket, amikből kialakul az adó alapja. Hasonlóképpen a gazdasági társaságok társasági adó fizetéséhez, az egyéni vállalkozónak 9 százalékos mértékű vállalkozói személyi jövedelemadót kell fizetnie. Az szja tv. meghatároz egy úgynevezett jövedelem-(nyereség-) minimumot, amely az éves bevétel 2 százalékát jelenti. Amennyiben a költségekkel korrigált éves bevétel mértéke nem éri el ezt a minimum értéket, a

vállalkozónak választania kell, hogy bevallja-e a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) részére a veszteséget egy a bevallást kiegészítő nyilatkozatban, vagy pedig a szja tv. „(23) bekezdésben foglaltak alkalmazásával a jövedelem-(nyereség-) minimumot tekinti vállalkozói adóalapnak”. (Szja tv. 49/B. § (8) bekezdés bb) pont) A vállalkozás kezdő évében és az azt követő adóévben nem kell alkalmazni a jövedelem minimumra vonatkozó rendelkezéseket. (03. NAV információs füzet 2023:14) Levonható, elszámolható költségnek csakis közvetlenül a tevékenységgel összefüggő, a bevétel megszerzése és a jövedelemszerzés folytatása érdekében felmerült, adóévben ténylegesen kifizetett, bizonylattal szabályosan igazolt kiadás számolható el. (03. NAV információs füzet 2023:8) Ezek részletes szabályait az szja tv. 4. és 11. számú melléklete tartalmazza, ahol tételesen felsorolásra kerülnek az egyéni vállalkozásban jellemzően előforduló és elszámolható költségek. (Szabó 2022:77)

A nyereséges vállalkozónak a 9 százalékos vállalkozói jövedelemadóval csökkentett éves jövedelme lesz a vállalkozói osztalékalap, vagyis az adózott nyereség, amit minden esetben le kell adóznia. Az osztalékalapnak 15 százalék szja és 13 százalék szocho vonzata van. A szja a teljes összegre vonatkozik, a szocho-nak azonban van egy felső határa, mely az adóév első napján érvényes minimálbér huszonnégyszerese, vagyis 2023-ban 5 568 ezer Ft, ez a 13 százalék adóval számolva 723 840 Ft maximálisan fizetendő adót jelent. A vállalkozói szja-ban van lehetőség adóalapot csökkenteni elismert költségek elszámolásával és bevételt csökkentő tételekkel, ezeket részletesen a szja tv. 49/B-C §-ai tartalmazzák. Az egyik ilyen lehetőség a vállalkozói kivét. „Az Szja tv. rendelkezései szerint a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó, nem kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozót saját maga után terhelő adó alapja ... a vállalkozói kivét” (03. NAV információs füzet 2023:35) Ez önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, személyes munkavégzés díjazása jogcímen. Nincs sem minimum-, sem maximum értéke, az egyéni vállalkozó határozza meg, és nem is kötelező számára. Kivehető havi munkabér formájában, vagy egy nagyobb összegben akár negyedévente is. Mivel az összevont adóalap részeként adózik, így vele szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem érvényesíthető. (03. NAV információs füzet 2023:8) Utána egyrészt 15 százalék szja-t kell fizetni, amire negyedéves előlegfizetési és bevallási kötelezettsége van a vállalkozónak. Továbbá ez alapján kell havonta 13 százalék szocho-t, valamint 18,5 százalék tb járulékot is fizetnie. Ezeket a főfoglalkozású egyéni vállalkozónak mindenképp rendeznie kell. A tb járulék alapja ugyanis minimum a minimálbér vagy a garantált bérminimum, a szociális hozzájárulási adó alapja pedig legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum 112,5 százaléka. Mellékfoglalkozásúak esetén nincs minimum járulékfizetési kötelezettség, nyugdíjasként pedig egyáltalán nem kell megfizetni sem a társadalombiztosítási

járulékot, sem pedig a szociális hozzájárulási adót, egyedül személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség keletkezik. Mivel a vállalkozói szja a külön adózó jövedelmek körébe tartozik, így nem érvényesíthető vele szemben a családi kedvezmény, fogyatékosági adókedvezmény, azonban az összevont adóalapba tartozó vállalkozói kivétellel szemben igen. A tételes költségelszámolásról a szja bevallás részeként évente kell bevallást benyújtania a vállalkozónak, adóévet követő év május 20-ig. Ebben negyedéves bontásban kell szerepeltetni a megfizetett vállalkozói személyi jövedelemadó előleget, valamint az osztalékalap után fizetendő adót is csak ekkor kell rendezni.

Ezt az adózási formát akkor célszerű választani, ha a vállalkozó nem jogosult az új kátára és több a valódi elszámolható költsége, mint az átalányadózásnál figyelembe vehető költséghányad, vagy magasabb bevételi keretre van szüksége, mint amennyit az átalányadózás lehetővé tesz számára.

Létezik egy mondhatni kivételes eset, az adószámú magánszemély. Ilyenkor az adózó magánszemély marad, mivel nem végez rendszeres, üzletszerű tevékenységet, de adószámra van szüksége a bevételeihez kapcsolódó költségek elszámolása miatt. Ezt általában ingatlan bérbeadásakor, vagy szálláshely szolgáltatásakor szokták választani a magánszemélyek, hiszen ez nem feltétlen biztos, hogy rendszeres bevétel szerzési forma, lehet akár évente 1-2 alkalom is. Ezekhez nem szükséges vállalkozást alapítani, adószámú magánszemélyként is végezhetjük. Fontos jellemzője, hogy járulékfizetési kötelezettséget, ezáltal biztosított jogviszonyt sem hoz létre. A megszerzett bevételről számlát állít ki a magánszemély, mellyel szemben elszámolhatja a hozzá kapcsolódó költségeket az éves szja bevallásban, ahol önálló tevékenységből származó jövedelem címszóval kell szerepeltetnie. Különböző módon zajlik a magánszemély részére történő és az egyéb kifizetők - cégek, vállalkozások, jogi személyek - felé történő számlázás. Ha magánszemélynek számláz, az adót saját maga állapítja meg, ha kifizetőnek számláz, a neki adott nyilatkozat alapján a kifizetőnek kell megállapítania és levonnia az adóelőleget, vagyis mi már csak az adóval csökkentett, nettó jövedelmet kapjuk meg számlánkra.

A belföldi kifizetők nem igazán kedvelik ezt az adózási formát, hiszen ez nekik extra adminisztrációs feladatot jelent. Az adószámú magánszemély nem választhatja sem a kisvállalati adót, sem pedig a kisadózó vállalkozók tételes adóját, kizárólag a személyi jövedelemadóztatás hatálya alatt tevékenykedhet.

2.4. Társasági adó

Minden Magyarországon működő vállalkozásnak adót kell fizetnie a nyeresége, eredménye után meghatározott mértékben. A társasági adó (továbbiakban: tao.) a jövedelem- és nyereségadó egyik fajtája, melyet a tevékenységből származó jövedelem alapján fizet az a belföldi vagy külföldi adóalany, aki jövedelem- és vagyonszerzés céljából, vagy ezt eredményezően gazdasági tevékenységet folytat. (TAO. tv. 1. § (1) bekezdés) Hatályos szabályait Magyarországon az 1996. évi LXXXI. törvény szabályozza, mértéke 2017. január 1-től 9 százalék. Bár ez az érték az Európai Unió tagállamai közül Magyarországon a legalacsonyabb, a csak országunkban létező iparüzési adó és az innovációs járulék együttléve dupla akkora terhelést jelent a cégeknek, mint a társasági adó. Ennek ellenére fontos kiemelni, hogy míg a társasági adó a profitot adóztatja meg, az iparüzési adó és az innovációs járulék a bevételen alapszik, ezzel lényegében azoknak kedvez, akik kevesebbet állítanak elő, és mondhatni hátráltatja, bünteti azokat, akik magas hozzáadott értéket képviselnek.

A társasági adó alanya a TAO törvény 2. § (2)-(4), (6) és (7) bekezdéseiben meghatározott belföldi és a külföldi személy, „*továbbá a 2/A. §-ban meghatározott csoportos társasági adóalany*”. (TAO. tv. 2. § (1) bekezdés) Belföldi adóalanyok a törvény által meghatározott belföldi személyekből, illetve azon külföldi személyekből állnak, akik esetében az üzletvezetés helye Magyarországon van. Adóalany ezen felül az a külföldi személy, akinek, habár székhelye külföldön található, vállalkozási tevékenységét belföldi telephelyen végzi. A TAO. törvény 3. § határozza meg a teljes körű- és a korlátozott adókötelezettség fogalmát. Eszerint a belföldi adózó a belföldről és a külföldről származó jövedelme után is adózik, ez jelenti a teljes körű adókötelezettséget, míg „*a külföldi vállalkozó adókötelezettsége a belföldi telephelyen végzett vállalkozási tevékenységből származó jövedelmére terjed ki.*” (TAO. tv. 3. § (2) bekezdés) A társasági adó alapja a számviteli törvény által meghatározott adózás előtti eredmény korrigálva a különböző, törvényben meghatározott korrekciós tételekkel. Ha ez pozitív, ez után állapítja meg adófizetési kötelezettségét, ha negatív, elhatárolja a veszteséget. Ebben az adónemben is létezik a jövedelem-(nyereség-) minimum, vagyis a minimum adóalap fogalma, mely a korrigált összes bevétel 2 százalékának felel meg. Ez azt jelenti, hogy azok a vállalkozások, ahol a társasági adóalap vagy az adózás előtti eredmény közül legalább az egyik nem éri el a jövedelem minimumot, minimum adóalap szerint adóznak. (TAO. tv. 6. § (5)-(10) bekezdés) A társasági adó mértéke, mint már említettem, a pozitív adóalap 9 százaléka. Az így megkapott összeg csökkenthető különböző adókedvezményekkel, melyeket a TAO. tv. 7. §-a

sorol fel részletesen. A számított adó nullára nem csökkenthető, 100 százalékos adókedvezményre nincs lehetőség.

A TAO egyik előnye, hogy a tiszta profitot adóztatja, ezáltal olyan forrásokat is, amikre a szja hatálya nem terjed ki. Egyik fontos jellemzője, hogy eltér a vállalkozás által elért nyereség és a kiosztott nyereség, vagyis az osztalék adózása eltér. A teljes nyereségnek társasági adó, az osztaléknak pedig jövedelemadó vonzata van.

Az adó rendezése negyedévente előleg megfizetésével történik. A már megfizetett előleg és az adóévre megállapított adó összegét az adóévet követő év május 31-éig kell bevallania és pénzügyileg rendeznie a vállalkozásnak. Főszabály szerint az éves bevallással egy időben kell a következő 12 hónapra esedékes adóelőlegeket is meghatározni, amely nem más, mint az adóévet megelőző év fizetendő adójának összege. Az adóelőleg teljesíthető negyedéves vagy havi gyakorisággal, ez az előző év fizetendő adójának mértékétől függ. Ha az adó meghaladja a 5 millió forintot, egyenlő részletekben, havonta szükséges az előlegfizetés, ha pedig 5 millió forint alatt maradt a fizetendő adó, negyedévente kell megfizetni az előlegeket. Havi rendszeresség esetén minden hónap 20. napja, negyedéves rendszeresség esetén pedig a negyedévet követő hó 20. napja az adóelőleg fizetésének határideje. (41. NAV információs füzet 2023:33) Teherviselés alapján a TAO közvetlen, vagyis az egyenes, direkt adók csoportjába sorolható. Lényegében nem a társaság viseli az adóterhet, hanem a fogyasztók, akik azáltal termelik a profitot, hogy megvásárolják a cég termékeit vagy igénybe veszik szolgáltatásait. A magyar társasági adótörvény egyik fontos jellemzője, hogy szorosan kapcsolódik a számviteli törvényhez. A társasági adó előnye, hogy nincsenek speciális feltételei az adózási mód választásának, rugalmas, így alkalmazkodik a vállalkozás jövedelmi helyzetéhez.

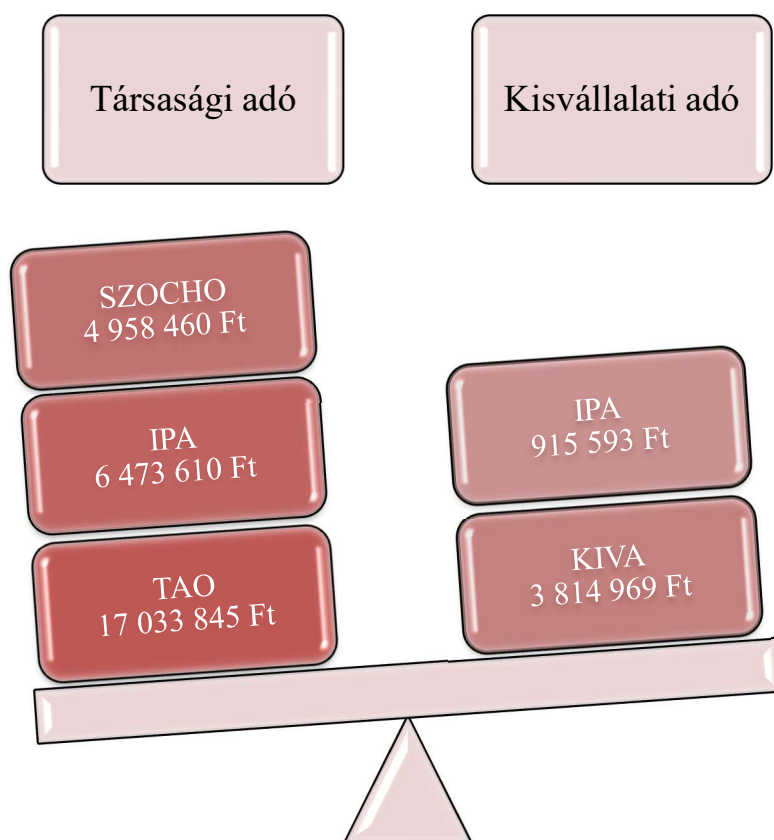
Létezik egy adónem, mellyel kiváltható a társasági adó, ez pedig nem más, mint a kisvállalati adó, vagyis a KIVA. Ennek célja, hogy egyszerre három adónemet helyettesítsen, melyek a már említett TAO, a szocho és a szakképzési hozzájárulás. Ez utóbbi 2021. december 31-ével megszűnt, a társaságoknak 2022. január 1-jétől nem kell szakképzési hozzájárulást fizetniük. A KIVA mértéke az elmúlt években többször is változott, volt már 13, 16 és 12 százalék is, 2022. január 1-jétől pedig az adóalap 10 százaléka. Egyik lényeges előnye, hogy egyszerűsített adminisztrációval jár, másik pedig, hogy a keletkezett nyereséget és a bért is azonos kulccsal adóztatja, ezáltal ösztönözve a foglalkoztatás és a bérek növelését. Kedvezőbb továbbá amiatt is, hogy abban az esetben, ha a nyereséget nem vesszük ki osztalék formájában, akkor az nem növeli az adóalapot, vagyis nem kell utána társasági adót fizetni. KIVA alanya lehet például az egyéni cég, a kkt., a bt., a kft., a végrehajtói-, az ügyvédi-, vagy a közjegyzői

iroda is. Azok a vállalkozások választhatják, akiknél adóévet megelőző évben az átlagos statisztikai létszám az 50 főt, az árbevétel pedig a 3 milliárd forintot nem haladta meg, illetve az üzleti évének mérlegforduló napja december 31. (KATA. tv. 16. § (2) bekezdés). A KIVA-alany tehát lényegében mentesül a nyereségadó és a munkáltatói járulékok megfizetése alól, cserébe részben azonos alapra vetítve kell megfizetnie a kisvállalati adót. Főszabály szerint az adó alapja nem lehet kisebb, mint a személy jellegű kifizetések összege, vagyis ebben az esetben ez a minimum-adóalap. A KIVA éves elszámolású adó, az alapját és az adót is évenként kell megállapítani és adóévet követő év május 31-ig bevallani. Az adóelőlegeket negyedévente kell megállapítani, bevallani és megfizetni is, tárgynegyedévet követő hó 20. napjáig. Ennek összege az adott időszakban fizetendő személy jellegű kifizetések és az adott időszakban jóváhagyott fizetendő osztalék együttes értékének 10 százaléka.

Összegezve: a kisvállalati adó akkor éri meg egy vállalkozás számára, ha magas az alkalmazotti létszám, aminek következtében a személy jellegű kifizetések meghaladják a vállalkozás nyereségét, illetve akkor, ha az említett nyereséget inkább a vállalkozás fejlesztésére forgatná vissza.

A két adónem összehasonlításához szakmai gyakorlatom során szerzett tapasztalataimból és a rendelkezésre álló adatokból ragadtam ki egy példát, ahol a kisvállalati- és a társasági adó szerinti adózást hasonlítom össze egy kiválasztott adózó esetében. Az adatok rendelkezésre álltak, melyekből jól láthatóak a különbségek a két adónem között.

4. ábra: KIVA – TAO összehasonlítás egy választott adózó esetében

forrás: Saját szerkesztés

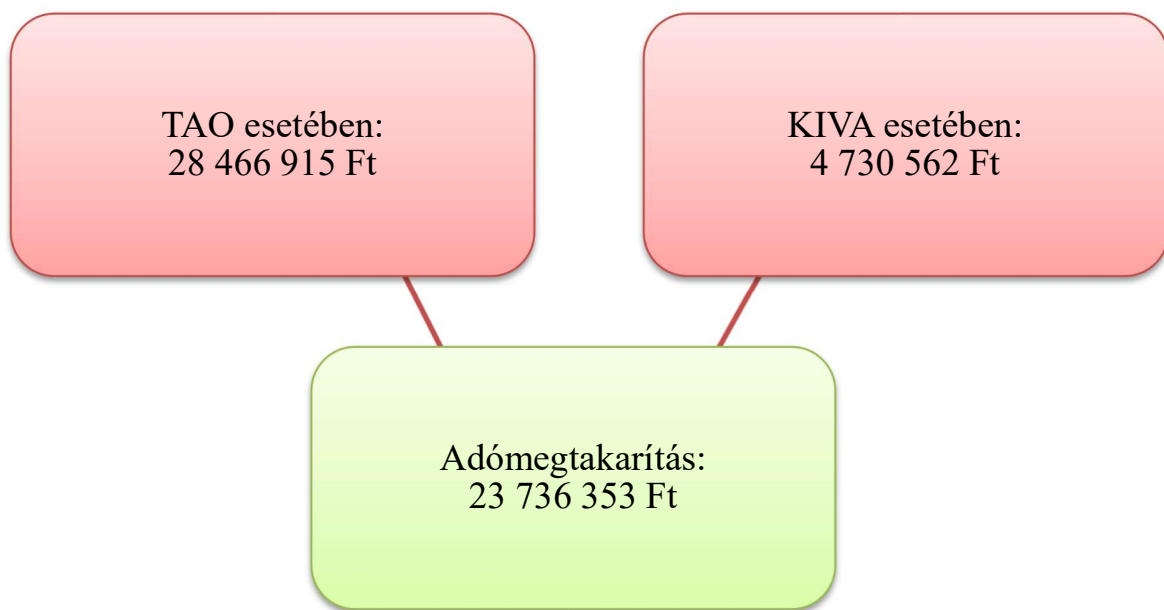
Először a két adó közti jelentő eltérés, ami szembetűnő, társasági adózás esetében jóval magasabb lenne az adófizetési kötelezettség, mint kisvállalati adó alkalmazásakor. A társasági adó alapja 189 264 944 forint, a kisvállalati adó alapja pedig 38 149 690 forint volt. Ugyan a TAO mértéke 9 százalék, ellenben a KIVA mértéke az adóalap 10 százaléka, a fizetendő adókat tekintve 17 033 845 forint társasági- vagy 3 814 969 forint kisvállalati adófizetési kötelezettségünk keletkezhet.

Ezt követően az iparüzési adókat vizsgáltam. Társasági adózás hatálya alatt – a helyi adókról szóló törvény előírásai szerint – az adóalap a vállalkozás összes nettó árbevétele, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével és az anyagköltséggel, illetve az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adott évben elszámolt közvetlen költségeivel is, de ezen utóbbiak meglehetősen ritkán előforduló költségek. (Helyi adó tv. 39. § (1) bekezdés) Ezekből kiindulva az IPA alapja TAO esetén 323 680 500 forint, vagyis a fizetendő iparüzési adó ennek 2 százaléka, ami 6 473 610 forint. Ezen adózási forma választása mellett meg kell fizetnünk a személy jellegű ráfordításokra vonatkozó 13

százalék szociális hozzájárulási adót is. Ennek alapja a KIVA alapként is szolgáló 38 149 690 forint, vagyis a további rendezendő adó összege 4 959 460 forint lenne.

Kisvállalati adózás alkalmazásának esetében az adó alapjának 20 százalékkal növelt értéke után kell megfizetni a szintén 2 százalék iparűzési adót. A KIVA adóalapja pedig az adott évben keletkezett személy jellegű ráfordítások összege, vagyis a példa alapján a már említett 38 149 690 forint. Az adóalap 1,2 szerese 45 779 628 forint, vagyis a fizetendő iparűzési adónk ebben az adózási módban 915 593 forint.

5. Adófizetési kötelezettség összehasonlítása TAO és KIVA adózás hatálya alatt

forrás: Saját szerkesztés

Mindezeket összesítve társasági adózás hatálya alatt összesen 28 466 915 forint adófizetési kötelezettségünk keletkezne, ezzel szemben kisvállalati adózás választása esetén mindösszesen 4 730 562 forint adót kellene csak rendeznünk. Levonva tehát a következtetést, a kisvállalati adó a kedvezőbb választás számunkra, hiszen így 23 736 353 forint fizetendő adót takaríthatunk meg.

3. Könyvvezetési módok és azok különbségei

A könyvelés régi tudomány, már az ókorban is használták jövedelem, vagyon számbavételére. A számbavétel módját és mélységét befolyásolta az adott társadalom gazdasági helyzete és elhelyezkedése. Ezen módozatok kialakulása sok éves múltat tekint vissza és nagyban hasonlít a ma is használatos pénzügyi kimutatásokra és beszámolókra. Kezdetben nem volt szükség részletesebb nyilvántartásokra, azonban idővel megjelentek a hitelek, emiatt már elengedhetetlen volt a megfelelő nyilvántartások kialakítása és vezetése. A kereskedelmi tevékenység bővülése, valamint egyre nagyobb térnyerése indokoltá tette egy olyan könyvelési rendszer bevezetését, amely áttekinthetően tud információkat nyújtani egy város, társaság, vagy akár az állam tényleges vagyoni helyzetéről, likviditásáról, kötelezettségeiről. (Török 2020:12) Ezt jelenti a ma is jól ismert kettős könyvelés.

Egy gazdálkodó vagyona több szempontból is folyamatosan változik működése során, egyebek mellett értékben, nagyságában és összetételben is. Ezeket a változásokat a számvitel minden egységnél nyilvántartja, nyomon követi, elszámolja. (Lukács 2016:2) A számvitel egy információs rendszer, melyben a gazdálkodók meghatározott keretek között adnak számot adott üzleti év során folytatott tevékenységükről. Magyarországon a számviteli szabályozás legfontosabb forrása a 2000. évi C törvény a számvitelről (továbbiakban: Szv. tv.) szabályozza. *„Ez a törvény meghatározza a hatálya alá tartozók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét, a beszámoló összeállítását, a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épített szabályokat, valamint a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és a könyvvizsgálatra vonatkozó követelményeket.”* (Szv. tv. 1. §) Minden gazdálkodó a rá vonatkozó jogszabályi környezet szerint köteles működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről tétel, hiteles, nyomon követhető nyilvántartást vezetni, könyvvezetést alkalmazni, majd ennek év végi zárását követően magyar nyelvű beszámolót készíteni. (Szv. tv. 4. § (1) bekezdés) Elsődleges cél a tájékoztatásnyújtás, ebből kifolyólag hatályos minden olyan gazdasági résztvevőre, akik működéséről a gazdaság egyéb szereplői tájékoztatást igényelhetnek. (Szv. tv. 2. §) A gazdálkodó szervezetek körét, akikre a számviteli törvény vonatkozik, annak 3.§ (1) bekezdés 2-4. pontjai sorolják fel. Az általános rendelkezéseket a törvény tartalmazza, míg a speciális gazdálkodói körökre vonatkozó egyéb rendelkezéseket kormányrendeletek határozzák meg, ez a számviteli tv. 5. §-ban és a 6. §-ban olvasható. *„Hatálya nem terjed ki az egyéni vállalkozóra, a polgári jogi társaságra, az építőközösségre, továbbá a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi kereskedelmi képviselőjére.”* (Szv. tv. 2. § (3) bekezdés) A törvény meghatározza, hogy a beszámoló mellett kiegészítő melléklet

készítése is kötelező, amennyiben az szükséges a vállalkozás megbízható, valós összképének bemutatásához. A mellékletben az alap információkon túl, számszerű, részletező adatokat, szöveges magyarázatokat kell megadni, melyek a mérleghez és az eredménykimutatáshoz kapcsolódnak. (Szv. tv. 4. § (3) bekezdés)

Könyvvezetés során a vállalkozó gyűjti, rögzíti, rendszerezi és bemutatja a tevékenysége során felmerülő gazdasági eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó hiteles bizonylatokat, amikről folyamatos, zárt rendszerű, írásbeli nyilvántartást vezet. *„Belső és külső összefüggéseiben számontartja, felismerhetővé teszi, rendszerezi, feldolgozza, ellenőrzi, összesíti és az időszak végén lezárja ezen nyilvántartásokat.”* (Lukács 2016:2) A könyvvezetés meghatározó eleme a számvitelnek, hiszen leggyorsabban ebből kaphatnak a vezetők megbízható, pontos, hasznos információkat vállalkozásukkal kapcsolatban. Valós képet ad, áttekinthető és világos, kulcsfontosságú eszköze a gazdaságosság mérésének és az irányításnak.

A könyvvezetés kialakítása során fontos alkalmazni a számviteli törvényben meghatározott alapelveket, melyeket a számviteli politikában is rögzíteni kell. A számviteli politika az adott gazdálkodóra vonatkozó, az általa használt módszerek, eszközök, sajátos szabályok, előírások összessége. (Szv. tv. 14.§ (3)-(5) bekezdés) A 2000. évi C. törvény 15-16. §-ban 14 számviteli alapelveket fektettek le. A vállalkozás folytatásának elve elkülönül, ez általános alapelvnek mondható, a másik 13 elvet pedig 3 nagyobb csoportra oszthatjuk. Megkülönböztetünk tartalmi, kiegészítő és formai alapelveket. Létezik négy, a számviteli törvény által nem nevesített alapelv, melyeket a beszámolóban szerepeltetett információk esetében csakugyan szem előtt kell tartanunk.

2. táblázat: Beszámoló készítése során követendő alapelvek

1. a vállalkozás folytatásának elve	Általános alapelv
2. a teljesség elve	Tartalmi alapelvek
3. a valódiság elve	
4. az óvatosság	
5. az összemérés elve	
6. a tartalom elsődlegessége a formával szemben elv	
7. az egyedi értékelés elve	Kiegészítő alapelvek
8. a bruttó elszámolás elve	
9. az időbeli elhatárolás elve	
10. a lényegesség elve	
11. a költség-haszon összevetésének elve	
12. a világosság elve	Formai alapelvek
13. a folytonosság elve	
14. a következetesség elve	
15. a hasznosíthatóság elve	Nem nevesített alapelvek
16. a semlegesség elve	
17. az időszerűség elve	
18. a helytállóság elve	

forrás: Számviteli törvény alapján, saját szerkesztés

1. A vállalkozás folytatásának elve feltételezi, hogy a vállalkozás tevékenysége a jövőben is folytatódni fog, működését fenn tudja tartani.
2. A teljesség elve szerint minden, a vállalkozás eszközeire és forrásaira ható gazdasági eseményt könyvelni kell, valamint a tárgyévi eredményre gyakorolt hatásukat is be kell mutatni a beszámolóban.

3. A valóság elve az fogalmazza meg, hogy a könyvelésben és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenniük.
4. Az óvatosság elve szerint nem lehet eredményt kimutatni abban az esetben, ha az árbevétel realizálása bizonytalan.
5. Az összemérés elve azt jelenti, hogy adott időszak bevételeit és a bevételeknek megfelelő költségeit az adott időszak eredményének meghatározásakor figyelembe kell venni, függetlenül azok pénzügyi teljesítésétől.
6. A tartalom elsődlegessége a formával szemben elv megfogalmazza, miszerint minden gazdasági eseményt a gazdasági tartalmuknak megfelelően kell a beszámolóban és az azt alátámasztó könyvvezetésben is szerepeltetni.
7. Az egyedi értékelés elve szerint az eszközöket és a kötelezettségeket egyedileg kell rögzíteni és értékelni.
8. A bruttó elszámolás elve azt jelenti, hogy a bevételek és a költségek, illetve a követelések és a kötelezettségek egymással szembeni elszámolása – azaz nettó módon való elszámolása – nem megengedett.
9. Az időbeli elhatárolás elve kimondja, hogy azokat a gazdasági eseményeket, amik két vagy több üzleti évet is érintenek, az alapjául szolgáló időszak és az elszámolási időszak közötti megosztásban kell elszámolni az adott év bevételei és költségei között.
10. A lényegesség elve azt mondja ki, hogy minden tételt mérlegelnünk kell, azok mennyire lényegesek a beszámoló szempontjából, illetve elhagyásuk vagy téves bemutatásuk milyen mértékben befolyásolja a beszámoló adatait.
11. A költség-haszon összevetésének elve a gazdaságosságot fogalmazza meg, azaz a beszámolóban nyilvánosságra hozott információk hasznosíthatóságának és azok előállítási költségeinek azonos arányban kell lenniük.
12. A világosság elve azt fogalmazza meg, a könyvvezetést és a beszámolót is áttekinthető, mások által is értelmezhető, rendezett formában kell elkészíteni.
13. A folytonosság elvének értelmében az üzleti év nyitó- és az előző üzleti év záróadatainak egyezniük kell.
14. A következetesség elve szerint a beszámolóban tartalmilag és formailag, valamint a könyvvezetésben is biztosítani kell az összehasonlíthatóságot és az állandóságot is.
15. A hasznosíthatóság elvének lényege, hogy a beszámolót olyan adattartalommal és olyan formában készítsük el, hogy az segítségünkre legyen az üzleti események értékelésében.

16. A semlegesség elve előírja, hogy a beszámoló információinak előítélet és elfogultság mentesnek kell lenniük, vagyis ne egy előre meghatározott döntésre vezesse rá az azt felhasználókat.
17. Az időszerűség elve azt jelenti, hogy a beszámoló információi időben, ne késve álljanak rendelkezésre, ezáltal akár elveszítve hasznosságukat.
18. A helyállóság elve biztosítja, hogy a beszámolóban szereplő információk tévedéstől és előítélettől mentesek, vagyis nem félrevezetőek és felhasználhatók döntések alapjául.

A következőkben néhány alapelvet szeretnék bemutatni, melyek meghatározóak a könyvvizetés és a beszámoló készítés szempontjából is. Ezekkel kerülhetők el a leggyakoribb problémák, hibák beszámoló kapcsán, illetve ezek szükségesek ahhoz, hogy a beszámolóban feltüntetett adatok kívülállók számára is átláthatók, érthetőek legyenek. Az egyik legfontosabb a vállalkozás folytatásának elve, amely azt fogalmazza meg, hogy a könyvvizetés során és a beszámoló elkészítésekor is abból kell kiindulni, hogy a gazdálkodó folytatni tudja tevékenységét, és a jövőben is fenn tudja tartani működését, nem szűnik meg. Ha ez az elv nem érvényesül, nem alkalmazható a számviteli törvény egyéb előírása sem. A teljesség elve is rendkívül fontos, hiszen eszerint a vállalkozónak könyvelnie kell minden olyan gazdasági eseményt, amely hat az eszközökre, a forrásokra és a tárgyévi eredményre. Kiemelendő, hogy nem csak azokat kell figyelembe venni, amik a mérleg fordulónapja előtt keletkeztek. Idetartozik minden olyan gazdasági esemény, amely az adott üzleti évre van hatással, függetlenül attól, hogy a mérleg fordulónapja előtt vagy után keletkezett. A hangsúly a mérlegkészítésének napján van, ami ez előtt keletkezett és a beszámolóval érintett évre vonatkozik, ide könyvelendő. Az üzleti év általában megegyezik a naptári évvel, ebből kifolyólag a mérleg fordulónapja az üzleti év utolsó napja, azaz december 31. Az ettől eltérő üzleti évet választók körét a számviteli tv. 11. § (2) – (13) bekezdései sorolják fel. A mérlegkészítés napját nem írja elő a törvény, ezt a vállalkozónak kell rögzíteni, meghatározni a számviteli politikájában. Ez többnyire a mérleg fordulónapját követő időpont, ameddig a *„megbízható és valós vagyoni helyzet bemutatásához szükséges értékelési feladatokat el lehet és el kell végezni.”* (Szv. tv. 3. § (6) bekezdés 1. pont) A teljesség elvének alkalmazása sem jelenti a beszámolási időszak meghosszabbítását, mely maximum 12 hónap lehet. A következő alapvető elv, melyet figyelemmel kell kísérni, a valóság elve. Ez fogalmazza meg, hogy minden a könyvvitelben és beszámolóban feltüntetett, rögzített tételnek a valóságban is megtalálhatónak, bizonylatokkal hitelt érdemlően bizonyíthatónak, kívülállók által is elérhetőnek és azonosíthatónak kell lennie. Még egy alapelvet szeretnék kiemelni, ez pedig a világosság elve. Ennek értelmében áttekinthető, érhető és a számviteli törvény által

meghatározott formában kell elkészíteni a könyvvezetést és az általa alátámasztott beszámolót is. (Szv. tv. 15. § (1)-(4) bekezdés) Az említetteken kívül további 10 alapelvet fogalmaz meg a számviteli törvény, ezek bővebben annak 15-16. §-ban olvashatóak.

A könyvvezetés szabályszerűségét a számviteli törvény határozza meg, erre vonatkozik a 12.§ (2) bekezdése is, miszerint a számviteli alapelvek figyelembevételével az egyszeres- vagy a kettős könyvviteli rendszert kell alkalmaznia a vállalkozóknak, melyet magyar nyelven, forintban meghatározva kell végezniük. Kettős könyvvitelt köteles vezetni főszabály szerint minden vállalkozó és azok a gazdálkodók, akiknek ezt külön kormányrendelet írja elő. Kivétel azonban a számviteli törvény 8.§ (4) bekezdése szerint egyszerűsített beszámolót készítő gazdálkodó, ugyanis neki egyszeres könyvvitelt kell vezetnie. Emellett vezethet egyszerest az, akinek a kormányrendelet lehetővé teszi. Az egyszeres könyvvitelt vezetőnek módjában áll kettős könyvvitelre áttérni bármelyik év január 1-jével, illetve, ha a számviteli tv. vagy annak 5-6. §-ban hivatkozott kormányrendelet előírja részére, köteles áttérni. (Szv. tv. 12-13. §) A számviteli törvény a beszámolóra helyezi a hangsúlyt, a könyvvezetés folytonosságáért a gazdálkodó képviselőjére jogosult személy felelős.

3.1. Egyszeres könyvvitel

Az 1980-as évek elején jelent meg, az akkor még egyetlen lehetőségként ismert kettős könyvelés mellett, az egyszeres könyvvitel. Habár ez akkor még egyszerűbb volt, viszont mivel a szakemberek a kettős könyvvitelhez voltak hozzászokva, így nehezebb volt számukra alkalmazni. Általános formája kezdetben a naplófőkönyv volt, melyet 1982. január 1-től van lehetőség alkalmazni. (Regős 2009:11) Az 1988-ban bevezetett adóreformot követően kialakult egy új rendszer. A társasági nyereségadó alá tartozó gazdálkodó szervezetek könyvvitelére a naplófőkönyv, míg az szja hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók könyvelésére pedig a pénztárkönyv szolgál. Ez a szabály egészen 2003. december 31-ig volt érvényben, 2004. január 1-től a vállalkozások csak kettős könyvvitelt alkalmazhatnak.

Ahogy már említettem, egyszeres könyvvitelt vezethet a gazdálkodó, ha azt számára a számviteli törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi. Habár az egyszeres könyvvitel szabályai sokban eltérnek a kettős könyvviteltől, ez nem jelenti, hogy egyszerűbb lenne, hiszen időközben bonyolultabb adózási szabályok kerültek bevezetésre, melyek folyamatosan változnak. A vállalkozó, aki ezt a könyvvezetést alkalmazza, nem rögzít minden, a vagyonára vonatkozó, hanem csak az egyes vagyonrészekben bekövetkezett változásokat. Fókuszba a pénzeszközöket helyezi és csak a ténylegesen befolyt bevételeket, valamint kiadásokat tartja

számon, veszi figyelembe, azokat is a pénzmozgással egyidejűleg. Eszerint a bevételeket beérkezéskor, a költségeket pedig a teljesítés időpontjában kell a könyvekbe vezetni, vagyis az egyszeres könyvvitel a realizált pénzforgalmon alapul. (Regös 2009:12) A gazdálkodó a használatában, tulajdonában lévő pénzeszközökről és azok forrásairól, a pénzforgalmi gazdasági műveletekről köteles könyvviteli nyilvántartást vezetni. Mindezeket túl köteles külön nyilvántartást is áttekinthető formában, folyamatosan vezetni, melyben a pénzmozgást nem okozó vagyonváltozásokat tünteti fel a valóságnak megfelelően, zárt rendszerben. Ilyen külön vezetett nyilvántartást készíthet például a hitelekről, a kintlevőségekről, a tartozásokról, a beruházásokról, a tárgyi eszközökről, a munkabérekéről vagy a gépjármű-használatról is. Az éves beszámoló elkészítésekor, minden nyilvántartás adatait figyelembe kell vennie. Ezeknek vezetésére lehetősége van naplófőkönyv, pénztárkönyv vagy más, a követelményeknek megfelelő nyilvántartással. (Szv. tv. 162. §) Aki egyszeres könyvvitelt alkalmaz egyszerűsített beszámolót készíthet. Ezt azon szervezetek tehetik meg, akiknek vállalkozási és alaptevékenységükből származó bevételeik együttesen, két egymást követő évben, évente nem haladja meg az 50 millió forintot és nem közhasznú jogállásúak. Egyszeres könyvvitelre ad lehetőséget továbbá a szája törvény is, ebbe a körbe az egyéni vállalkozók, az adószámmal rendelkező magánszemélyek és az őstermelők tartoznak. Általánosan a pénztárkönyv ajánlott könyveik vezetésére, de ettől egyedi esetenként el lehet térni. Szja hatálya alá tartozók esetében az adóalap meghatározása miatt fontos az egyszeres könyvvitel használata.

3.2. Kettős könyvvitel

A kettős könyvvitel eredete egészen a középkorig nyúlik vissza. A fejlett kereskedelmi tevékenységet folytató arab térségben már akkor alkalmaztak úgynevezett számviteli könyveket. Ezekben a tartozásokat és a gazdasági ügyleteket tartották nyilván, ezzel elősegítvén az elszámolhatóságot és alapot teremtve a kor könyvviteli rendszerének. Jellemző volt a napi tranzakciók dátum szerinti, rövid leírással történő vezetése, valamint a felelős személy feltüntetése is a későbbi ellenőrzések megkönnyítésének érdekében. „*A XIV.-XVI. századi német, olasz, francia kereskedővárosokban a kereskedelmi és bankügyletek kapcsán kialakult a forgalmi könyvvitel, amely a jelenlegi számvitel első formája volt.*” (Török 2020:12) Ekkora tehető a kettős elszámolás elvének kialakulása, amit arab matematikusok segítségével fejlesztettek ki Itáliában. A könyvelést már számlákon vezették, egyiket a terhelés, másikon pedig az elismerés szerepelt. A hiánytalan kettős könyvelésre vonatkozó legkorábbi bizonyítható példa 1340-ből származik, Genovából. Az államvezetés bevételeinek és

kiadásainak nyilvántartására szolgáló főkönyvek maradtak fenn, melyekben külön szerepet kaptak az adók, a kölcsönök és a bírságok is. Ugyanebben az évben Lübeckben is bevezették a kettős kontírozást, már egy mérlegszerű táblázatos áttekintéssel együtt. (Juhász 2019) A könyvelés fokozatosan a tudomány részévé vált, ami többeket is arra sarkallt, hogy értekezést, könyvet írjanak ebben a témában. Az első mű, amely ezzel foglalkozott Benedetto Cotrugli „*Libro de l'Arte de la Mercatura*” című tanulmánya volt. A kézirat 1458-ban íródott, nyomtatásban azonban csak jóval később, 1573-ban jelent meg „*Della mercatura e del mercante perfetto*” címen. 1494. november 10-e volt a mérföldkő, amikor első alkalommal jelent meg nyomtatásban egy velencei ferences rendi szerzetes és matematikus, Luca Pacioli könyve. A mű nagy népszerűségnek örvendett, többször is kiadták, számos nyelvre lefordították, így nem csak Itáliában, hanem egész Európában ismertté vált. A „*Summa de Arithmetica Geometria Proportioni e Proportionalita*” című értekezés egységesen foglalta össze a kettős könyvvitelt, már főkönyvi számlák alkalmazásáról és azok csoportokba rendezéséről is írt. (Török 2020:12) Ennek okán tekintik Paciolit a könyvvitel atyjának és ennek tiszteletére november 10-e a számvitel és a könyvelők világnapja.

A kettős könyvelés lényege, hogy folyamatosan, áttekinthetően, emellett a törvényi előírásoknak és a valóságnak is megfelelően bemutassa és nyilvántartsa a vállalkozás eszközeit és forrásait egyaránt. Ezek alapján nem csak a tevékenység eredménye, hanem a változás folyamata és a vagyon eredete is nyomon követhető. Kettős könyvelés során minden gazdasági eseményt két-, egymástól különálló helyen, különböző könyvviteli számlákon, főkönyvi számokon rögzítünk. Az egyik az eszköz oldal-, a másik pedig a forrás oldal változását mutatja. Amikor egy gazdasági esemény végbemegy, annak meg kell jelennie a könyvviteli számla mindkét oldalán, hiszen mindkettőre hatással van. Egyik oldalon az időrendiség az irányadó, a másikon pedig a vállalkozás vagyonára tett hatás. Minden eszköznek és forrásnak önálló számlája van, ahol lekövethetőek a vagyonelemben bekövetkezett változások. Ezeknek két oldaluk van: tartozik és követel. A könyvviteli vagy főkönyvi számla olyan kétoldalú kimutatás, melynek egyik oldalán a növekedést, vele szemben pedig a csökkenést vezetjük. A gazdasági esemény kettős könyvviteli rendszerben történő rögzítését kontírozásnak nevezzük. Kontírozás során 4 dolgot kell végiggondolnunk. Először azt, mit érint a gazdasági esemény: eszközt, forrást, költséget vagy ráfordítást. Másodszor meg kell néznünk, milyen irányú a hatása, nő vagy csökken az érintett tétel. Ezután el kell döntenünk, hogy mi tartozik és mi követel, végül mindezekből összeáll a teljes kép, a teljes könyvelési tétel. A gazdasági eseményeket négyféle kategória szerint különböztetjük meg. Beszélhetünk tőkebevonásról, tőke kivonásról, eszköz- és forráskörforgásról is. A tőkebevonás, mikor egy eszköz és egy forrás tétel is nő egyidejűleg,

általuk a mérlegfőösszeg is nő. Ilyen például, ha későbbi fizetéssel, átutalásos számlára vásárolunk valamit. A tőkekivonás, ennek a teljes ellentéte, vagyis egyszerre csökken egy eszközünk és egy forrásunk is, vagyis a mérlegfőösszeg is. Erre egy példa, amikor kiegyenlítjük egy elismert tartozásunkat, csökken a pénzeszközünk és a kötelezettségeink is. Eszközkerforgás során, a nevéből is adódóan, egy eszközünk növekedésével párhuzamosan egy másik eszközünk csökken, azaz ennek nincs hatása a mérlegfőösszegre. Ilyen, amikor vásárláskor azonnal ki is fizetjük, amit vettünk. Ennek is megvan az ellenkezője, a forráskörforgás, ami ugyanazt jelenti, csak a forrás oldalt érinti. Egy forrásunk nő, vele együtt egy másik csökken, így a mérlegfőösszeg ebben az esetben is változatlan marad. Erre legjobb példa, mikor átvezetjük az adózott eredményt, hiszen ilyenkor az eredménytartalék csökken, az adózott eredmény pedig nőni fog.

Ahogy azt már korábban is említettem, általánosan minden gazdálkodónak kettős könyvvitelt kell vezetnie, kivételek ez alól, akiknek a számviteli törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi az egyszeres könyvvitel alkalmazását. (Szv. tv. 12. § (3) bekezdés) Aki kettős könyvvitelt használ, az üzleti év végén köteles elkészíteni a könyveléssel alátámasztott, magyar nyelvű beszámolót. Ennek négy fajtáját különböztetjük meg: éves-, egyszerűsített éves-, összevont/konzolidált éves- és egyszerűsített beszámoló. A megfelelő megválasztása függ az éves nettó árbevétel nagyságától, a mérlegfőösszegtől és a foglalkoztatottak számától is. (Szv. tv. 8. §) Mindegyikhez kapcsolódik egy előírt határérték, ami alapján be tudjuk sorolni, hogy a vállalkozásnak melyiket kell elkészítenie év végi zárást követően. A legszélesebb körben használt az egyszerűsített éves beszámoló, melyet azok a vállalkozások készíthetnek el, akiknél a számviteli törvény 9. § (2) bekezdésében meghatározott értékek közül kettő, két egymást követő évben nem lépi túl a határértéket. A három határérték a következő:

- a mérlegfőösszeg kevesebb, mint 1 200 millió forint
- az éves nettó árbevétel nem éri el a 2 400 millió forintot
- az átlagos foglalkoztatotti létszám az üzleti évben maximum 50 fő.

A törvény további kikötéseket szab, kik nem készíthetik el ezt a fajta beszámolót, ilyen például többek között a nyilvánosan működő részvénytársaság és az anyavállalat is. Az a vállalkozó, aki egyszerűsített éves beszámolót köteles készíteni, de nem kötelezett könyvvizsgálatra, készíthet mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót is saját döntés alapján. Ennek feltétele szintén, hogy két egymást követő évben nem léphető túl a felsorolt határértékek közül kettő, ellenben mások a maximálisan megengedett értékek:

- a mérlegfőösszeg kevesebb, mint 100 millió forint
- az éves nettó árbevétel 200 millió forint alatti

- az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma maximum 10 fő

Amennyiben a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozó a fenti feltételeknek két egymást követő üzleti évben nem felel meg, a második üzleti évet követő évtől egyszerűsített éves vagy éves beszámoló készítésére köteles áttérni. (Szv. tv. 9. § (6)-(8) bekezdés)

Napjainkban a digitalizáció egyre inkább utat tör és egyre fontosabbá válik, hogy mi is követni tudjuk ezt a fejlődést. Ma már a kettős könyvelés kizárólag digitálisan, különböző könyvelő programok, szoftverek által történik. Nagyon fontos, hogy meg tudjuk választani a számunkra és ügyfeleink számára is legmegfelelőbbet, hiszen ez lényegesen megkönnyítheti a munkánkat. Több szempont szerint kell mérlegelnünk: mire is fogjuk használni, milyen adatokat szeretnénk vizsgálni belőle, ki fogja kezelni, ő milyen ismeretekkel, tudással rendelkezik, és persze azt is néznünk kell, ha ügyfelünknek átküldünk például egy a programból lekért főkönyvi kivonatot, az számára mennyire átlátható, értelmezhető. Egyre több olyan szoftver érhető el a piacon, amik a könyvelési adatok mellett, egyéb információkkal is szolgálnak, mind a könyvelő, mind az ügyfelei számára.

3.3. Néhány főbb tevékenység számviteli sajátosságai

Tevékenység végzésének szempontjából 3 módot különböztethetünk meg. Vannak termelő, szolgáltató és kereskedelmi vállalkozások is. Mindhárom esetében fedezhetünk fel sajátosságokat a számviteli elszámolás tekintetében, a következőkben erről fogok egy kis szót ejteni.

Termelésnek nevezzük azt a gazdasági eseményt, melynek során a vállalkozás anyagi javakat, készterméket állít elő. Ennek mondhatni ellentéte a szolgáltatás, mely nem anyagi javak termelésére irányul, ellenben kielégíti a társadalom tagjainak szükségletét és nem állít elő készterméket az erőforrások felhasználásával. Az értékesítés pedig a termékek és szolgáltatások fogyasztóhoz, vagyis a vevőkhöz való eljuttatását jelenti, ezáltal realizálódik az árbevétel. A termeléssel kapcsolatos költségek elszámolását költségnemenként a számviteli törvény szabályozza, a költséghely és a költségviselő, azaz a 6-7. számlaosztály vezetését azonban a számviteli törvény nem írja elő, de a vezetői információk szélesebb körű biztosítását szolgálja. A könyvelő programok mindezt könnyedén nyilvántarthatóvá teszik. A vállalkozás eredményes tevékenységének vizsgálatát biztosítja a költségek 6-7. számlaosztályba történő könyvelése. Eredménykimutatás készítésekor térhetnek el az egyes költségelszámolások, lehet szó összköltség- és forgalmi költség eljárású eredménykimutatásról is. Ezek célja a vállalat

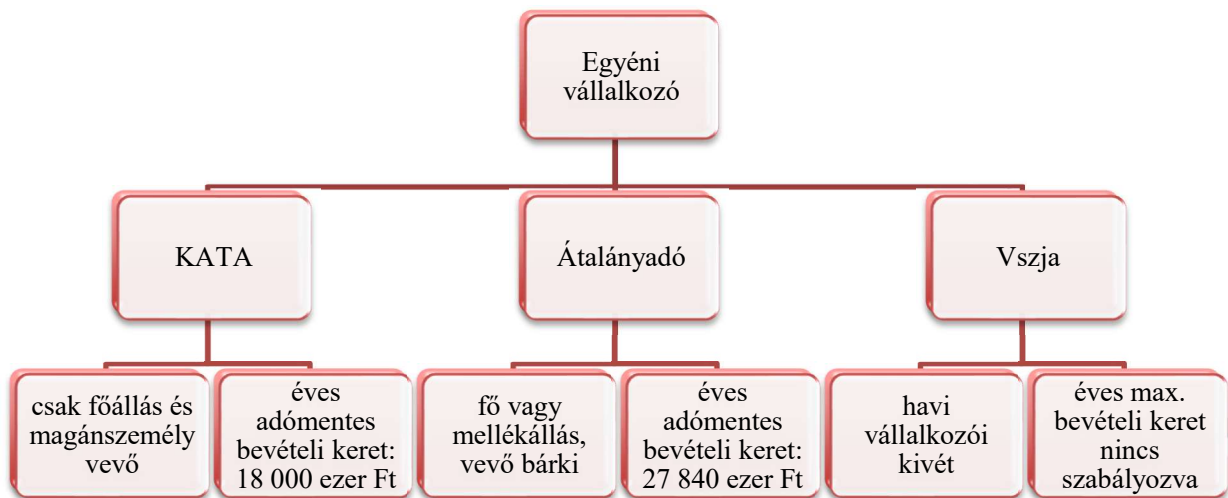
pénzügyi eredményességének, jövedelemteremtő képességének részletes bemutatása bevételek és kiadások által, adott időszakra vonatkozóan. Összköltséges eljárás során az összes tárgyidőszakban felhasznált erőforrás pénzben kifejezett értéke tekinthető tárgyidőszaki költségnek. Bruttó szemléletű, vagyis nem biztosítja a termékenkénti, szolgáltatásonkénti költségszámítást, nem feltétlenül kapcsolódik hozzá költséghelyi és költségviselői megkülönböztetés. A forgalmi költségen alapuló eljárás során kizárólag az adott évet érintő értékesítéshez, forgalomhoz kapcsolódó költségek kerülnek beszámításra. Nettó szemléletű és feltételezi a költséghelyi, költségviselői megfigyelést. Beszélhetünk közvetlen és közvetett költségekről. Közvetlen a költség, ha meghatározható pontosan, hogy mit érint, mihez kapcsolódik, közvetett pedig akkor, ha nem megállapítható mekkora mértékben érinti az egyes termékeket. Számvitelben a közvetett költségek elszámolása a 6-os, a közvetlen költségek elszámolása pedig a 7-es számlaosztályban történik. A vállalkozások információs igényeit és a törvény előírásait is figyelembe kell venni ezek kialakításakor. Közvetett például az előállítási költség és közvetlen pedig a reklám, a csomagolási- és piackutatási költség.

4. Az optimális alternatíva vizsgálata

Ahogy azt a korábbiakban is bemutattam, többféle adózási és vállalkozási forma közül választhatunk. Egy rövid példán keresztül szeretném szemléltetni, miben és mennyire különbözhet akár az adófizetés, akár a kötelezettség vállalás, attól függően, hogy melyik adózásba tartozunk.

Az ÖVTJ szerinti 433401 számú tevékenységet, a festés, mázolóást választottam alapul, melynek végzése szakképzettséget igényel, így a garantált bérminimumot kell majd figyelembe venni. Először is fontos körbejárnunk a tevékenységet, azaz, hogy engedélyhez kötött-e. Ezt a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara oldalán található Kamarai Vállalkozói Információs Rendszeren keresztül kérdezhetjük le, ahonnan kiderül, hogy nem engedélyköteles, ellenben építőipari jellegéből kifolyólag bejelentés köteles. Az egyéni vállalkozás indításakor automatikusan bejelentkezünk a kamarához, és évente be kell fizetnünk az igazgatási szolgáltatási díjat, ami 5 000 forint. Amennyiben egyéni vállalkozást tervezünk indítani, három adózási formából választhatunk. Választáskor mérlegelni kell, hogy tevékenységünket kinek fogjuk szolgáltatni, azaz csak magánszemélyes ügyfeleink lesznek, vagy adóalanyoknak is számláznánk, ez a választás elsősorban a járulékfizetési terheinket határozza meg. Továbbá mérlegelni kell a bevételünk nagyságrendiségét is általános forgalmi adó (továbbiakban: áfa) szempontjából. A következő ábrán szemléltetem a három lehetőséget és azok lényegesebb eltéréseit.

6. ábra: Vállalkozási formák egyéni vállalkozó részére

forrás: Saját szerkesztés

Új vállalkozás indítása másodállásban kedvezőbb lehet számunkra, ilyenkor azonban csak az átalányadót vagy a vállalkozói személyi jövedelemadó szerinti elszámolást választhatjuk. Mindaddig míg nem indul be igazán saját vállalkozásunk, míg nem termel kellő jövedelmet számunkra, addig a másodállásban történő vállalkozás lehet a megoldás. Másodállású átalányadózó egyéni vállalkozás esetében az adómentes bevételig nem keletkezik sem járulék-, sem pedig adófizetési kötelezettségünk, tehát ez esetben nincs minimum fizetendő adó, ha nincs bevétel, nincs minimum adófizetés sem. Ebben az adózási módban az említett éves mentes bevételi keret 2 320 ezer forint, festő vállalkozásunk tekintetében, a mentes jövedelem keret – a 80 százalékos költségnyáddal számolva – 1 392 ezer forint, és habár költséget elszámolni nem tudunk, de az így megszerzett jövedelmünk alacsony adóvonzattal rendelkezik. Abban az esetben, ha jövedelmünk meghaladja az adómentes határértéket, a fizetendő adók alapja az az összeg lesz, amennyivel túlléptünk a mentes értéken. A keletkező fizetendő adók a 15 százalék szja, a 13 százalék szocho és a 18,5 százalék tb járulék.

Amennyiben úgy döntünk, hogy nem számlázunk cégnek csak és kizárólag magánszemélynek - emellett vállaljuk, hogy heti 36 órát meghaladó biztosított jogviszonyunk máshol nem keletkezik - abban az esetben a legkisebb járulékfizetési terhünk katás egyéni vállalkozás keretén belül keletkezik, ami havi 50 000 forint tételes adót jelent. Mentés bevételi keretünk 2023-ban évi 18 millió, vagyis havi maximum 1,5 millió forint bevételt szerezhethünk, ennek meghaladása esetén 40 százalékos különadó fizetési kötelezettségünk jön létre.

Példánkban számoljunk havi 1 415 ezer forint bevétellel, ami éves összesítésben 16 980 ezer forintot jelent. Költségnek pedig vegyünk alapul a havi 894 ezer, azaz évi 10 728 ezer forintot. Így az éves nyereségünk – az összes bevételből levonva az összes kiadást – 6 252 forint lenne.

Dönthetünk úgy is, hogy vállalkozói személyi jövedelemadó szerint adózunk, ebben az esetben lehetőségünk nyílik akár más vállalkozóknak is számlázni, illetve akár heti 36 órát meghaladó biztosított jogviszonyunk is lehet. Ilyenkor választhatjuk a tételes költségelszámolást vagy az átalányadózást. Amennyiben úgy látjuk, hogy kevés költségünk merül fel, legkedvezőbb az átalányadó választása, mivel a Szja. tv. 53. § b) bekezdése 80 százalékos költségányadot állapít meg javunkra. Feltéve, ha a három havi átlag bevételünk nem haladja meg a 4 446 ezer forintot, azaz átlagosan havonta az 1 482 ezer forintot, úgy csak a garantált bérminimum után keletkezik járulékfizetési kötelezettségünk. Ebből következően az adófizetésünk az alábbiak szerint alakul:

- szociális hozzájárulási adó tekintetében: $296\,400 \text{ Ft} \times 1,125 \times 0,13$, vagyis 43 349 forint
- társadalombiztosítási járulék tekintetében: $296\,400 \text{ Ft} \times 0,185$, vagyis 54 834 forint
- személyi jövedelemadó tekintetében, amennyiben túllépjük az adómentes keretet: $296\,400 \text{ Ft} \times 0,15$, vagyis 44 460 forint

Ez összesen 142 643 forint adófizetési kötelezettséget eredményez.

Átalányadózás esetén az éves összes bevételünk az adott évben érvényes éves minimálbér tízszerese lehet, azaz 27 840 ezer, azaz havi 2 320 ezer forintot.

Amennyiben éves bevételünket a katas, illetve az átalányadós bevételi határ fölé tervezzük, azaz havonta a bevételünk 2 320 ezer forintnál több lesz, abban az esetben választhatjuk a tételes költségelszámolású adózási formát. Ilyenkor, mint főállású egyéni vállalkozó, meg kell fizetnünk a garantált bérminimumból származó vállalkozói kivétet, melynek az alábbi járulékvonzatai keletkeznek:

- szociális hozzájárulási adó: $296\,400 \times 1,125 \times 0,13$, vagyis 43 349 forint
- társadalombiztosítási járulék: $296\,400 \times 0,185$, vagyis 54 834 forint
- személyi jövedelemadó, amennyiben túllépjük az adómentes keretet: $296\,400 \times 0,15$, vagyis 44 460 forint

Mindezek együttesen 142 643 forint adófizetési kötelezettséget jelentenek számunkra. Tételes költségelszámolás esetén a bevételünk és kiadásaink összegzése után is keletkezik fizetendő adó, vállalkozói osztalékalap, vállalkozói szja és szociális hozzájárulási adó tekintetében. Tegyük fel, hogy az alábbi költségekkel számolhatunk: anyagbeszerzésre fordított kiadás, tárgyi eszköz beszerzés, értékcsökkenési leírás, eszköz karbantartási költségek, munkabér és annak közterhei, irodai eszközök, felelősségbiztosítás, telefonköltség, bankköltség, munkaruha,

védőeszközök, utazási költség, autó beruházás, személygépkocsi üzemanyag- és karbantartási költségek. Az e tevékenységhez beszerzett személygépkocsi beszerzési ára elszámolható értékcsökkenés keretében. Lehetőségünk van saját tulajdonú személygépkocsi üzemi célú használatára is vállalkozásunkban, ebben az esetben havi 500 kilométernek megfelelő költség számolható el útnyilvántartás vezetése nélkül. Amennyiben ezt választjuk „*az üzemanyagköltség a norma szerinti üzemanyag-mennyiség figyelembevételével a NAV által közzétett ár alapulvételével, a fenntartási költségek pedig kizárólag a kilométerenkénti 15 forint általános személygépkocsi normaköltség alkalmazásával számolhatók el.*” (Hoffmanné 2022:66) Az alábbiakban egy táblázatot készítettem a 2023. évi bevételekről és költségekről. Az utolsó negyedév három havi forgalmát szemléltetem, mind bevétel, mind pedig ráfordítás szempontjából. Az első 9 hónapot összesítve adom meg, hiszen szükséges az év végi adómegállapításhoz. A ráfordításoknál néhány nagyobb csoportot emeltem ki, melyek jellemzőek a feltételezett vállalkozásra. Az anyagköltség alapvető bármilyen vállalkozást is működtetünk, az eszközbeszerzés is még annak tekinthető, illetve a munkabér is. Ehhez azt vettem alapul, hogy egy segédmunkás alkalmazottat foglalkoztatunk egész évben, illetve a nyári hónapokra egy egyszerűsített foglalkoztatású dolgozót is felveszünk, magunknak pedig minden hónapban a garantált bérminimumnak megfelelő összeget fizetjük ki, vállalkozói kivét jogcímen. A fenti felsorolásban megtalálható, a táblázatból viszont hiányzó költségeket átfogóan az egyéb ráfordítás szemlélteti.

**3. táblázat: A feltételezett, festő-mázoló vállalkozás egy éves nyilvántartása
(ezer Ft)**

Megnevezés	01-09. hó	10. hó	11. hó	12. hó	Összesen
Bevétel	31 240	4 320	3 960	3 540	43 060
Anyagköltség	9 601	1 270	1 473	1 067	13 411
Eszközbekzerzés	1 280	360	0	100	1 740
Munkabér	10 494	1 057	1 057	1 057	13 664
Egyéb ráfordítás	7 452	828	961	764	10 005
Ráfordítás összesen:	28 827	3 515	3 491	2 988	38 821
Eredmény összesen:	2 413	805	469	552	4 239

forrás: Saját szerkesztés

A költségek és a bevétel szempontjából is átlagos összegekkel számoltam. A bevétel 3 500 - 4 500 ezer forint között mozog szinte minden hónapban. Abból indultam ki, hogy amennyiben egy napra elkérünk 50 ezer forint munkadíjat, akkor az 20 munkanappal számolva 1 000 ezer forint, erre még rászámoljuk az anyagköltséget, ami lehet még egyszer ennyi vagy több, de akár kevesebb is, ez munkától, illetve megbízótól is függ. Napjainkban sokan szeretik maguk intézni az anyagbeszerzést, ezért elképzelhető, hogy olyan megbízóval van dolgunk, akire rábízhatjuk ezt, így annak költségét nem kell kiszámláznunk neki. A napi 50 ezer forint is csak egy megközelítő érték, hiszen ebben a szakmában javarészt négyzetméterre történik a számlázás, vagyis teljesen egyedi árak születnek. Esetünkben 5 000 forinttal számoltam négyzetméterenként, ami tartalmaz minden munkafolyamatot az alapozástól a festésig 10 négyzetmétert alapul véve. Ahogy azt láthatjuk, minden hónapban nyereségünk keletkezett, így egész évre vonatkozóan is nyereséget könyvelhetünk el magunknak, számításaim szerint az éves jövedelmünk 4 239 ezer forint. A teljes évi bevételünk 43 060 ezer forint, ez lesz az alapja a jövedelem (nyereség-) minimumnak, ami a bevétel 2 százaléka – a jogszabály mentesít az alapítás és az azt követő évben ennek megfizetése alól –, vagyis esetünkben 861 200 forint. Mivel éves jövedelmünk meghaladja a jövedelem minimumot, ezért azt kell a vállalkozói adóalapnak tekinteni és azután kell megfizetni a 9 százalékos vállalkozói személyi jövedelemadót, azaz 381 528 forintot. Ezt a járulékot levonjuk a keletkezett jövedelmünkből, így megkapjuk a vállalkozói osztalékalapot, ami 3 857 672 forint. Ennek is meg kell fizetnünk a 15 százalékos személyi jövedelemadó vonzatát, vagyis 578 651 forintot, ez lesz a vállalkozói osztalékadó. Összesen tehát 960 179 forint személyi jövedelemadót fogunk befizetni a 4 239 ezres jövedelmünkből adódóan. Ezen felül kell még számolnunk szociális hozzájárulási adóval is. A feltételezett vállalkozásban a munkabér soron tartottuk nyilván a vállalkozói kivét összegét havonta, ami a garantált bérminimum, vagyis 296 400 forint volt, ennek éves összege 3 556 800 forint. A szociális hozzájárulási adó törvény meghatározza az adófizetés alapjának felső határát, ami az éves minimálbér összegének huszonnégyszerese – ez 2023-ban 5 568 ezer forint, vagyis ennyi jövedelem után kell megfizetnünk egész évre a szociális hozzájárulási adó összegét. Az adó alapjának kiszámításához a havi vállalkozói kivét összegét és az év végén meghatározott vállalkozói osztalékot kell figyelembe vennünk. Az év végi adó alapját úgy számoljuk ki, hogy a szociális hozzájárulási adó maximumából levonjuk az év közben havonta kifizetett vállalkozói kivét összegét, így a különbözet tehát 2 011 200 forint lesz, ami azt jelenti, hogy ennek még meg kell fizetnünk a 13 százalékos adó vonzatát, vagyis 261 456 forintot. (Szocho tv. 2. § (2) bekezdés)

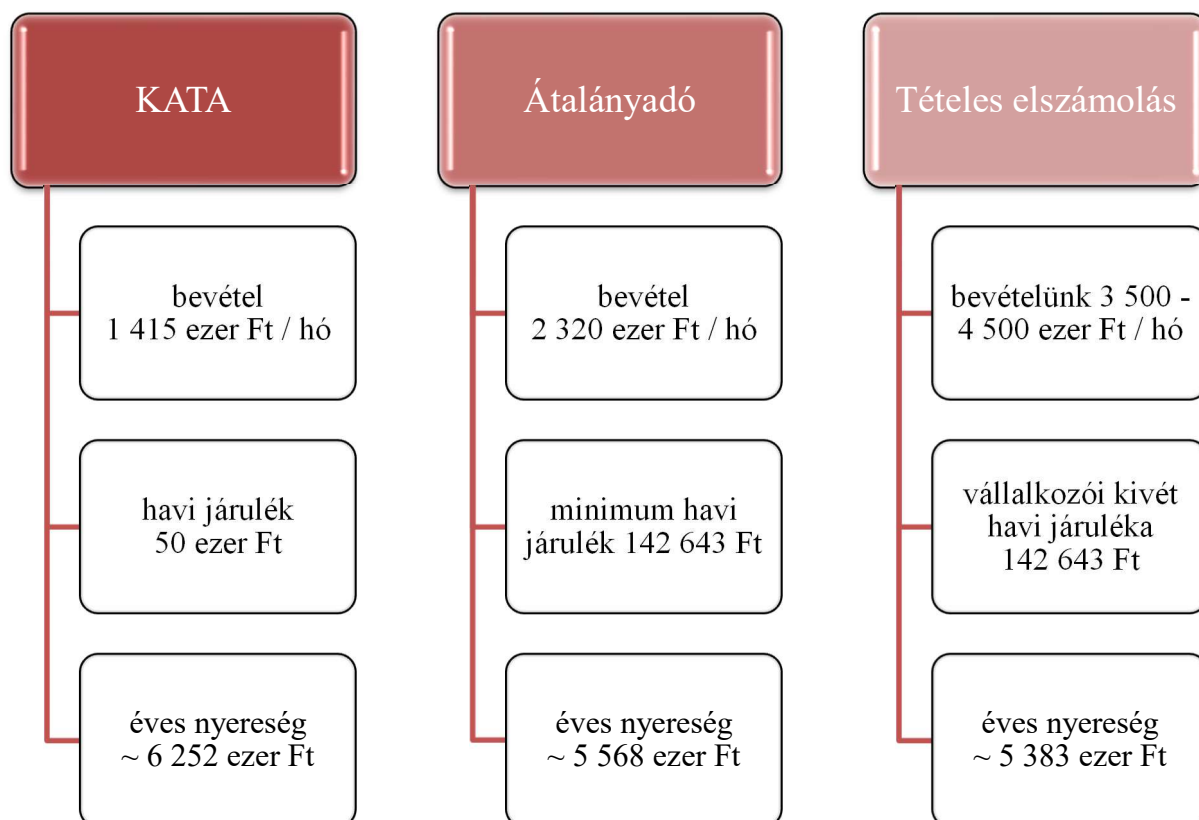
Végül, de nem utolsó sorban, mivel egyéni vállalkozóként szerepelünk az egyéni vállalkozói nyilvántartásban, így lehetőségünk nyílik egyéni céget alapítani. Ez akkor a legkedvezőbb számunkra, ha a gazdasági tevékenységet továbbra is egyedül szeretnénk folytatni cégtulajdonosként, de nincs hárommillió forintunk korlátolt felelősségű társaság alapítására. Amikor egyéni céggé válunk az egyéni vállalkozói státuszunkat meg kell szüntetnünk, ezzel a cégekre vonatkozó minden szabályozás előnyét élvezhetjük. Egyéni cég esetében nincs kötelezően meghatározott minimum jegyzett tőke érték, ennek mértékét mi határozhatjuk meg az alapító okiratban és a teljes összeget be kell fizetnünk a cégbejegyzés előtt. Fontos figyelni arra, hogy 200 ezer forint alatt csak pénzbeli hozzájárulással teljesíthetjük a befizetést, az értékhatár felett azonban pénzbeli hozzájárulás mellett, nem pénzbeli hozzájárulás is lehetséges.

A példa alapján összefoglalva tehát, ha főállású katás vállalkozók vagyunk, akkor a havi kiadásunk 894 ezer forint, a bevételünk pedig 1 415 ezer forint, vagyis az éves nyereségünk 6 252 ezer forint.

Tegyük fel, hogy átalányadóra váltunk következő évtől. Megmaradunk főállásban, tevékenységünket tekintve pedig szakképzettek vagyunk, azaz a garantált bérminimum fog ránk vonatkozni és főtevékenység szerint 80 százalékos költségátalány alkalmazhatunk, vagyis ennyi költséget vonhatunk le a bevételünkből. Ebben az esetben havi maximum bevételi keretünk 2 320 ezer forint, ami magasabb, mintha katás vállalkozásunk lenne, azonban havi minimum járulékos fizetési kötelezettségünk 50 ezer forint helyett, 142 643 forint lesz, amennyiben nem haladjuk meg az adómentes bevételi keret összegét. Így éves szinten nagyjából 5 568 ezer forint nyereséget realizálhatunk.

Elképzelhető, hogy megkeresnek minket egy nagyobb volumenű beruházással kapcsolatban, vagyis előreláthatóan meghaladjuk az átalányadó adta bevételi keret összegét, így átkerülünk a tételes elszámolás hatálya alá. Ezt a lehetőséget figyelembe véve éves összes jövedelmünk 4 239 ezer forint lenne, melyből kifizetjük a járulékokat, vagyis a 960 179 forint személyi jövedelemadót és a 261 456 forint szociális hozzájárulási adót, az így megmaradt a 3 017 565 forint a nyereségünk az évvégére. Ehhez hozzáadva az év közben havi rendszerességgel magunknak kifizetett vállalkozói kivétet, ami 2 365 272 forint, a tényleges nyereségünk adott évre vonatkoztatva 5 382 837 forint lesz. A következő ábrán egymás mellett feltüntetve is szemléltetem a fentiekben leírtakat.

7. ábra: Összehasonlító ábra a feltételezett vállalkozás adózási lehetőségeiről

forrás: Saját szerkesztés

A megszerzett bevételeink és a velük járó költségek nyilvántartására ajánlott egy jól megválasztott könyvvéelő program használata. Könyvvizetés szempontjából egyéni vállalkozóként elsősorban az egyszeres könyvvitelt javasolt alkalmazni – a törvény is naplófőkönyv vagy pénztárkönyv használatát írja elő – azonban nem tiltja jogszabály a kettős könyvvitel használatát sem. Amíg nem tervezük költségeket elszámolni – például katas vállalkozás esetében – elegendő a bevételi nyilvántartás vezetése. Amikor lehetőségünk adódik elszámolni költségeket – adószámú magánszemély, tételes költségelszámolás – a bevételek mellett, a költségeinket is vezetnünk kell egy külön nyilvántartásban. Vállalkozói jövedelemadó hatálya alatt már pénztárkönyvet kell alkalmaznunk, a naplófőkönyv pedig bárki számára választható.

Az egyszeres könyvvitel pénzforgalmi szemléletű, vagyis azokat a tételeket rögzíti a nyilvántartásban, amik ténylegesen befolytak, rendezésre kerültek. Egy nyilvántartásban vezeti a kiadásokat és a bevételeket is, így könnyen elcsúszhatunk a sorok között, mikor ellenőrizzük azokat, vagy keresünk egy adatot.

Kettős könyvvitel esetében minden gazdasági eseményt könyvelni kell külön főkönyvi számokon nyilvántartva, vagyis így jobban átláthatóak az egyes tételekben történt változások és a nagyobb összegű tételek is jobban lekövethetőek. Ezt a módszert alkalmazva, a bevételek és a kiadások külön rendszerben kerülnek rögzítésre, így az adott pénzügyi esemény megjelenik mindkét nyilvántartásban, vagyis mindkét oldalon. A kettős előnye továbbá, hogy a pénztár és a bank egyenlegek is pontosabban ellenőrizhetőek és a kintlevőségeinket is egyszerűbben követhetjük. Abban az esetben, ha egyéni vállalkozásról áttérünk egyéni cégre, már szabály szerint is a kettős könyvvitelt kell alkalmaznunk.

A példában említett, festő, mázoló vállalkozás könyvelésére is célszerűbb lenne a kettős könyvvitelt alkalmazni. Mind a bevételek, mind pedig a kiadások világosabban követhetőek lennének a vállalkozó számára is, illetve esetleges tárgyeszköz beruházás esetén is jobban elkülönülnek a tételek és egyszerűbb átlátni azokat. Bankszámla esetében is folyamatosan követhetőek a nyitó- és záró tételek és a rendezett, beérkezett összegek is.

5. Összegzés

Az elmúlt években többször is változtak a hagyományosan választható jövedelem/nyereség adózási formák, mind az egyéni-, mind pedig a társas vállalkozások számára. A legtöbb adómegtakarítási lehetőséget is nyújt, ezért is fontos jól átgondolni, melyiket válasszuk. Egy megfelelően megválasztott adózási forma, kitűnő alapja lehet egy kedvezőbb jutalmazási rendszer kialakításának, ami a tulajdonosok, a tagok és még a munkavállalók részére is pozitív lehet, valamint lehetőség nyílhat a vállalkozás további fejlesztésére, bővítésére is. Fontos továbbá azt is jól kiválasztanunk, hogy milyen nyilvántartást vezetünk vállalkozásunk folyamán. Míg katás vállalkozásunk van elég lehet egy egyszerű excel táblázatban is vezetnünk bevételeinket, hiszen ebben az esetben költségeket nem számolunk el, vagyis tételesen sem kell nyilvántartanunk őket. Átalányadó esetében is maradhatunk akár az excelben történő nyilvántartás vezetése mellett, azonban megkönnyítheti dolgunkat, ha az egyszeres könyvvitelt választjuk, hiszen ezáltal nagyobb átláthatósághoz juthatunk. Tételes költségelszámolás esetén pedig már kifejezetten ajánlott az egyszeres könyvvitel használata, hiszen az abból kapható kimutatás jó alapja lehet bevallásainknak, akár általános forgalmi adóról, akár személyi jövedelemadóról van szó.

5.1. Kérdésekre kapott válaszok értelmezése

Dolgozatomban olyan kérdésekre kerestem a választ, mint például, hogy miért érdemes alapítás előtt is már felkeresni például egy adótanácsadót és későbbiekben is szerződni egy számviteli szakemberrel. Az egyes lehetőségek folyamatos változása és az ebből adódó naprakészség miatt, valamint a tevékenységünkéből eredő sajátosságok miatt is fontos kikérnünk egy szakember véleményét, segítségét, hiszen csak így érhetjük el a legjobb eredményt vállalkozásunk során.

Következő kérdésem az volt, mi alapján dönthetjük el, melyik adózási forma a legkedvezőbb számunkra, miért is fontos odafigyelni, amikor kiválasztjuk adózási formánkat. Erre azt a választ kaptam a vizsgálatom során, hogy nagyon fontos lépés a mérlegelés egy vállalkozás indítása előtt. Meg kell vizsgálnunk többek között a várható bevételünk nagyságát, illetve a költségeink mértékét is, hiszen ezek által tudunk megfelelően dönteni, hogy katás egyéni vállalkozók, vagy akár vállalkozói személyi jövedelemadó hatálya alatt adózó tételes költségelszámoló vállalkozók leszünk-e.

Továbbiakban ehhez kapcsolódva felmértem, hogy mik az előnyei és az árnyoldalai az egyes alternatíváknak. Ide sorolnám fel az egyes adózási formákhoz tartozó bevételi és

jövedelemkorlátokat illetve a járulékfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok különbözőségeit is. Ezek ismeretében kedvezően dönthetünk arról, melyik eshetőség választásakor tudjuk a legmagasabb nyereséget realizálni, hiszen nem mindegy, hogy év végére mekkora összeg maradhat a zsebünkben.

5.2. Javaslatok, észrevételek

Véleményem szerint napjainkban a folyamatosan változó jogszabályok, szabályozások nem mindig egyértelműek egy átlagember számára. Ezért is tartom fontosnak, ha tehetjük, kérjük ki egy szakember véleményét, tanácsát, akár az adózási forma megválasztásban, akár a tevékenység vagy más számviteli, adózási kérdésben. Természetesen mi magunk is utána nézhetünk, melyik felelne meg számunkra leginkább, de az egyes sajátosságokat az adótanácsadó jobban átlátja és könnyebben tud nekünk segíteni ebben. Emellett a jogszabályok változásai akár el is kerülhetik figyelmünket a mindennapok egyéb terhei, teendői mellett, ebben is nagy segítség lehet egy olyan szakember, aki ezt figyelemmel kíséri és mindig tisztában van a legfrissebb szabályozásokkal. Meg kell említenem itt azt a tapasztalatomat is, hogy sok vállalkozó sajnos nincs tisztában azzal, hogy veszteséget vagy nyereséget termel-e tevékenysége során. Ebben segíthet például egy könyvelő is, hiszen ő vagy havi vagy negyedéves rendszerességgel bekéri a számlákat, amiket rendszerez, rögzít és nyilvántart, ezáltal mi is képet kaphatunk arról, hogy is alakul a vállalkozásunk.

Tapasztalataim alapján viszonylag kevés figyelmet kap a 6-7. számlaosztályba való könyvelés. Ennek adottságait egy termelő cég tudja leginkább kamatoztatni azáltal, hogy munkaszámokat hoznak létre a könyvelési nyilvántartásokban, amiken külön vezetik az egyes termelő egységekhez, vagy termékekhez tartozó költségeket. Az ilyen megosztás, úgymond alábontás, segítség lehet például egy termék egyedi árazása során is, hiszen így jobban átláthatjuk a költségeket és következetesebbek lehetünk ellenértékének kialakításakor. Vezetői oldalról nézve sem mindegy, mennyit költünk az egyes termelési egységekre, ebből kifolyólag képet kaphatunk arról szükséges-e átcsoportosítani költségeket, vagy valahol csökkenteni azokat.

Fontos, jelentős döntés a vállalkozás indítás. Kezdetben minden esetben vannak buktatók, apró, váratlan események, kiadások, amik hamar elvehetik a kedvünket a vállalkozás folytatásától, azonban szem előtt kell tartanunk, hogy minden kezdet nehéz, vagyis időt kell adnunk annak, hogy nyereség termelődhessen vállalkozásunkban. Ahhoz, hogy kinője magát egy üzleti ötlet, rengeteg kitartásra, munkára és motivációra van szükség. Utóbbi talán az egyik legfontosabb, hiszen azt tudjuk a legjobban csinálni, amit szívből csinálunk.

6. Felhasznált irodalom

Lepsényi Mária: Az átalányadózás új szabályai 2022. Budapest: Szakkönyv.net Kft., 2022. ISBN 978-615-82048-0-4

Radics Zsuzsanna és mások: Cégvezetők kézikönyve - Adózási és Munkaügyi Segédlet. Budapest: BCP Magyarország Kft., 2020. ISBN 978-615-81516-1-0

Regős Gábor: Egyszeres könyvvitel a gyakorlatban. Budapest: Adónet.hu Zrt., 2009. ISBN 978-963-88309-0-6

Szabó Tibor: Egyéni vállalkozók adózási kézikönyve. Budapest: Adonet.hu Zrt., 2023. ISBN 978-615-5320-34-7

Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Budapest: Perfekt, 2019. ISBN 978-963-394-865-1

6.1. Internetes források

Csákné Filep Judit és mások: Vállalkozási környezet és attitűdök Magyarországon. BGE: Budapest. 2022 ISBN 978-615-6342-24-9

https://publikaciotar.uni-bge.hu/1881/1/BGE_GEM_Nemzeti_jelentes_2021_2022_online.pdf

[megtekintve 2023.10.18.]

külföldi elérhetőség: <https://www.gemconsortium.org/news/new-report-highlights-entrepreneurial-spirit-in-hungary>

Csepreginé Gallasz Andrea - Török Tamás Pál: Számviteli alapismeretek. Budapest: 2019, Ludovika Egyetemi Kiadó Nonprofit Kft. ISBN 978-963-531-099-9

https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/802_Szamviteli_alapismeretek_e.pdf

[megtekintve 2023.11.28.]

Hoffmanné Klemm Szilvia: Online vállalkozói tudástár. Dombóvár: Hoffmanné és Társa Könyvelőiroda Bt. 2022 (pdf)

Juhász István: Luca Pacioli, a könyvelés atyja. Adó Online, 2019.

<https://ado.hu/ado/luca-pacioli-a-konyveles-atyja/> [megtekintve 2023.11.18.]

KSH: 9.1.1.2. A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint. 2023

https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0002.html [megtekintve 2023.10.10.]

KSH: 9.1.1.5. Az új bejegyzésű gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint. 2023

https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0006.html [megtekintve 2023.10.10.]

Lestyán Péter: Egyéni vállalkozás adózása 2022. Lestyán Péter EV, 2022 (elektronikus dokumentum) [megtekintve 2023.10.07.]

Lukács János: A könyvvezetés. Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Kar Pénzügyi Számvitel Tanszék, Budapest: 2016 ISBN 978-963-503-632-5

https://unipub.lib.uni-corvinus.hu/2509/1/A_konyvvezetes.pdf [megtekintve 2023.11.15.]

Madzin Emília: Akar egyáltalán még valaki vállalkozni Magyarországon? Forbes. 2023.05.25.

<https://forbes.hu/uzlet/vallalkozas-karrier-gem-bge-2022/> [megtekintve 2023.10.08.]

Ormos Mihály: Számvitel. Budapest: 2018, Akadémia Kiadó ISBN 978 963 05 9927 6

https://mersz.hu/dokumentum/m385szvit__2 [megtekintve 2023.12.02.]

Török Martina Zsófia: Könyvvizsgálati minőségértelmezés és annak egy lehetséges mérési modellje. Gödöllő, 2020.

http://real-phd.mtak.hu/1733/1/torok_martina_zsofia_ertekezes_DOI.pdf [megtekintve 2023.11.10.]

6.2. Jogszabályok

1990. évi C. törvény a helyi adókról (2023.12.08. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99000100.tv>

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (2023.11.08. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv>

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (2023.11.11. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600081.tv>

2000. évi C. törvény a számvitelről (2023.11.12. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000100.tv>

2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről (2023.12.04. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0900115.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3D2009>

2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (2023.10.24. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200147.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3D2012.%2520%25C3%25A9vi%2520cxlvii>

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (2023.11.27. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300005.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dgazdas%25C3%25A1gi%2520t%25C3%25A1rsas%25C3%25A1gok>

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (2023.12.02. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1800052.tv>

2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról (2023.10.24. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A2200013.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3D2012.%2520%25C3%25A9vi%2520exlvii>

Adattár minimálbér, garantált bérminimum (2023.11.09. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=00000001.MIN&txtreferer=A1100191.TV>

398/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolóról (2023.12.08. napján hatályos állapot szerint)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200398.kor>

NAV Információs füzetek:

03. Az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége (hatályos 2023.08.11-től)

41. A társasági adó legfontosabb szabályai (hatályos 2023.08.15-től)

61. Kisadózó vállalkozások tételes adója (hatályos 2022.02.22-2022.08.31)

92. A kisvállalati adó szabályozása (hatályos 2022.11.14-től)

99. Kisadózó vállalkozók tételes adója információs füzet (hatályos 2023.08.02-től)

100. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai (hatályos 2023.02.14-től)

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Az egyéni és a társas vállalkozás lehetőségei adózási és számviteli szempontból napjainkban	
Hallgató neve: Fábíán Florentina	NEPTUN kód: GT8YK3
Képzési szint: alapképzés	
Szak: Pénzügy és számvitel	Szakirány: Vállalkozások pénzügyei
Témavezető neve: Kiss Gábor Antal	Beosztása: Mesteroktató
Tanszék: Pénzügy és Gazdálkodás Tanszék	

Szakterdolgozatomat a vállalkozóvá válás folyamatáról és annak lehetőségeiről írtam. A téma vizsgálatának egyik fő célja, hogy átlátható képet adjak arról, milyen döntéseket kell meghoznia egy kezdő vállalkozónak, mire kell odafigyelnie, illetve milyen lehetőségei vannak adózás és könyvelés szempontjából. Többek között olyan kérdésekre kerestem a választ, mint hogy miért éri meg kikérni egy számviteli szakember véleményét és segítséget kérni tőle, hiszen sok múlhat a megfelelő adózási forma megválasztásán már az alapításkor.

Véleményem szerint napjainkban a folyamatosan változó jogszabályok, szabályozások nem mindig egyértelműek egy átlagember számára. Ezért is tartom fontosnak, ha tehetjük, kérjük ki egy számviteli szakember véleményét, tanácsát, akár adózási, akár a tevékenység vagy más számviteli kérdésben. Természetesen mi magunk is utána nézhetünk, melyik felelne meg számunkra leginkább, de az egyes sajátosságokat az adótanácsadó jobban átlátja és könnyebben tud nekünk segíteni ebben. Emellett a jogszabályok változásai akár el is kerülhetik figyelmünket a mindennapok egyéb terhei, teendői mellett, ebben is nagy segítség lehet egy olyan szakember, aki ezt figyelemmel kíséri és mindig tisztában van a legfrissebb szabályozásokkal. Egy adótanácsadóval történő egyeztetés vállalkozás indítása előtt és közben is nagy segítség lehet számunkra. Meg kell említenem itt azt a tapasztalatomat is, hogy sok vállalkozó sajnos nincs tisztában azzal, hogy veszteséget vagy nyereséget termel-e tevékenysége során. Ebben segíthet például egy könyvelő is, hiszen ő vagy havi vagy negyedéves rendszerességgel bekéri a számlákat, amiket rendszerez, rögzít és nyilvántart, ezáltal mi is képet kaphatunk arról, hogy is alakul a vállalkozásunk.

Bemutattam ki is lehet vállalkozó, milyen feltételeknek kell ahhoz teljesülni, ki minősül vállalkozónak. Először az egyéni vállalkozással foglalkoztam, másodlagos a társas

vállalkozásokra vonatkozó kitekintés. Bemutattam milyen adózási formák közül lehet választani egyéni vállalkozás keretében, mint például a kisadózó vállalkozók tételes adója, az átalányadó, és a tételes költségelszámolás, illetve röviden írtam az adószámos magánszemélyekről is. Ezt követően foglalkoztam a társasági adó és a kisvállalati adó témakörével. Ismertettem az egyes formák közti eltéréseket, illetve azt is milyen kötelezettségekkel járnak, milyen időközönként kell az adót bevallani és megfizetni, valamint hogyan, miből kell azt kiszámolni.

Ezt követően számviteli szempontból megvizsgáltam az egyéni- és a társas vállalkozások lehetőségeit. Bemutattam az egyszeres- és a kettős könyvvitelt, hogy ezek miben különböznek egymástól és ki, mikor választhatja őket vagy törvény írja-e elő számukra melyiket kell alkalmazniuk. Végül egy feltételezett vállalkozásra vonatkoztatva levezettem az egyes adózási módok esetén fizetendő járulékfizetési kötelezettségeket, ezzel is szemléltetve, milyen fontos, hogy alapításkor jól átgondoljuk döntésünket és a számunkra megfelelő formát válasszuk.

A téma részletes áttekintése megerősített abban, hogy szükség van valakire, aki naprakész a különféle adózási jogszabályokban. Sokszor egyik napról a másikra változnak a szabályok, amit mi a vállalkozás és egyéb mindennapi teendők mellett nem biztos, hogy tudunk követni, így akár veszteséget is termelhetünk, elmaradhatunk egy bevallással vagy lekéshtünk egy fontos határidőt.

Tapasztalataim alapján meglehetősen kevés figyelmet kap a 6-7. számlaosztályba való könyvelés. Ennek adottságait egy termelő cég tudja leginkább kamatoztatni azáltal, hogy munkaszámokat hoznak létre a könyvelési nyilvántartásokban, amiken külön vezetnek az egyes termelő egységekhez, vagy termékekhez tartozó költségeket. Az ilyen megosztás, úgymond alábontás, segítség lehet például egy termék egyedi árazása során is, hiszen így jobban átláthatjuk a költségeket és következetesebbek lehetünk ellenértékének kialakításakor. Vezetői oldalról nézve sem mindegy, mennyit költünk az egyes termelési egységekre, ebből kifolyólag képet kaphatunk arról szükséges-e átcsoportosítani költségeket, vagy valahol csökkenteni azokat.

Fontos, jelentős döntés a vállalkozás indítás. Kezdetben minden esetben vannak buktatók, apró, váratlan események, kiadások, amik hamar elvehetik a kedvünket a vállalkozás folytatásától, azonban szem előtt kell tartanunk, hogy minden kezdet nehéz, vagyis időt kell adnunk annak, hogy nyereség termelődhessen vállalkozásunkban. Ahhoz, hogy kinője magát egy üzleti ötlet, rengeteg kitartásra, munkára és motivációra van szükség. Utóbbi talán az egyik legfontosabb, hiszen azt tudjuk a legjobban csinálni, amit szívből csinálunk.